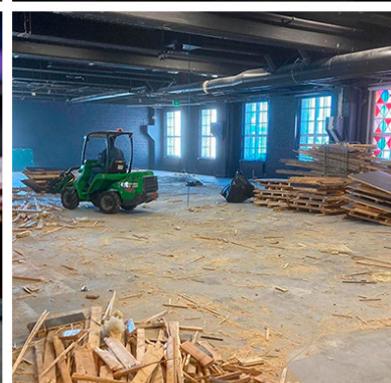
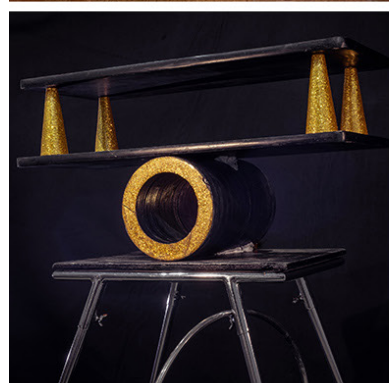
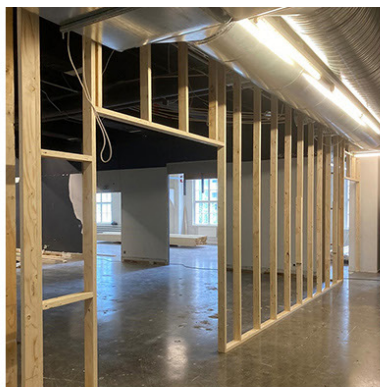

Teatterimuseo

Teatermuseum 2021

Kannen kuvat:

Isot kuvat:

Uusitun museon sisääntulo, kuva: Heikki Suomi.

Cora Cahan, kuva: Ädhäm Fethulla / Teatterimuseon arkisto, näyttelygrafiikka: Tuija Kuusela / Stiili.

Pienet kuvat vasemmalta oikealle, ylhäältä alas:

Työpajatarjotin-hanke, kuva: Mari Ala-Nikkola.

Remontin rakennusvaiheesta, kuva: Ilona Kemppainen.

Reijo Kelan taiteilijatapaaminen 11.12.2021, kuva: Ilona Kemppainen.

Uusittu Arkadian dioraamavitriini, kuva: Heikki Suomi.

Maggie Gripenberg ja Anna Behle 1910-luvun alussa, kuva: Atelier Florman / Teatterimuseon arkisto.

Gargoilipatsas esityksestä *Notre Damen kellonsoittaja*, Tampereen Teatteri 2019, kuva: Heikki Suomi.

Teatterin ullakolta purettu tiiliseinän pala, tiilet alunperin Lepakosta, kuva: Ilona Kemppainen.

Narren-nukke Svenska Teaternin esityksestä *Fanny ja Alexander*, 2010, kuva: Heikki Suomi.

Tasapainotaiteilija Teuvo Juutin rola-bola, kuva: Heikki Suomi.

Yliopistoharjoittelija Eemu Laurila ja Kasper-nukke, kuva Sonja Kalliomäki.

Juhlakattaus *Syvää liikettä* -näyttelyssä, kuva: Heikki Suomi.

Remontin purkuvaiheesta, kuva: Ilona Kemppainen.

Sisällys

Katsaus kuluneeseen vuoteen	3
Esinekokoelmat ja arkisto	5
Näyttelyt	15
Yleisötyö, tapahtumat ja palvelut	27
Tiedotus, markkinointi ja kävijät	34
Kansainvälisiä yhteyksiä	36
Talous ja hallinto	39
Tilat ja tekniikka	41
Organisaatio ja henkilökunta	46
Liitteet	48

Koko vuoden toimintaa varjosti edellisen vuoden alussa alkanut koronapandemia edelleen, eikä se ollut ohi vuoden päättyessäkään. Uusien virusvariaatioaaltojen myötä toimintaa jouduttiin sopeuttamaan monin eri tavoin. Kaikki näyttelytoiminta, juhlat ja työpajat olivat auki satunnaisesti vaihtelevin rajoituksin. Ennakointi oli lähes mahdotonta. Kun vuoden lopulla yleisö hetkellisesti olisi päässyt museoon, erityisesti erilaiset ryhmätilaisuudet oli jo peruttu, eikä niitä voitu viikossa-parissa palauttaa. Kuten vuosi 2020, myös vuosi 2021 oli kävijälukujen valossa täysin normaalitoiminnasta poikkeava. Teatterimuseo, jonka kävijöistä valtaosa saapuu erilaisissa ryhmissä, kärsi rajoituksista huomattavasti enemmän kuin moni muu museo, joiden kävijäprofiili on toisenlainen ja kävijöistä suurempi osa yksittäiskävijöitä.

Vaikka vuosi kävijätilastojen valossa oli ankea, etenivät museon strategiset suurhankkeet suunnitellusti. Vuoden 2020

lopussa valitun uuden kokoelmätietokannan Yksan käyttöönottoprosessi työllisti koko vuoden. Myös yhdessä Teatterin tiedotuskeskuksen kanssa ylläpidetty esitystietokanta Ilona on vanhentunut. Uuden, kaikki esittävät taiteet kokoavan, esitystietokannan toteuttamista pohdittiin yhdessä teatterin, tanssin ja sirkuksen tiedotuskeskusten kanssa. Myös Svenska Litteratursällskapet on kiinnostunut yhteistyöstä.

Jo vuosia suunnitteilla ollut Kaapelitehtaalla sijaitsevien näyttelytilojen peruskorjaus käynnistettiin ja toteutettiin. Hanke tarkoitti kaikkien näyttelyjen ja tilarakenteiden purkamista sekä kalustojen ja esillä olleiden kokoelmien mittavaa muuttoprojektia. Tilojen tyhjennys ja rakenteiden purku ajoittuivat loppukeväälle ja alkukesään, uudet lattiat, ilmastointi, uudet rakenteet ja sähköistys toteutettiin kesän ja syksyn aikana. Myös kaikki uusi tekninen kalustus saatiin paikoilleen siten, että ensimmäisen uuden näyttelyn avajaiset

kyettiin toteuttamaan marraskuun toinen päivä. Suurremonttiin osallistui ilmastoinnin ja lattioiden osalta myös vuokraisäntä Kiinteistö Oy Kaapelitalo. Peruskorjaukselle ja teknisille parannustöille asetetut tavoitteet saavutettiin suunnitellusti, minkä mahdollisti Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatu peruskorjausavustus.

Näyttelytilojen perusparannus tarkoitti käytännössä, ei vain uusien tilojen avaamista vaan myös kaikenkattavaa ja koko henkilökunnan sitonutta panostusta näyttelypuolella. Kun esillä olleet näyttelykokonaisuudet oli purettu, tilat olivat peruskorjauksen jäljiltä upeat, toimivat ja avarat, mutta täysin tyhjät. Uusiin tiloihin suunniteltiin ja toteutettiin samanaikai-

sesti useita eri näyttelykokonaisuuksia: sisääntulo, uuden maneesin alue, vaihtuvien näyttelyjen tilat, freesattu Arkadia sekä tulevalle pysyväille näyttelylle ajateltu ydinnäyttelytila, jossa viimeisenä uusista näyttelyistä avattiin 20.1.2022 Suomen Kansallisteatterin 150-vuotisjuhlavuoden näyttely.

Kaapelitehtaan yhteyteen rakennettu Tanssin talo oli lähes valmis vuoden päättyessä. Kaapelille muodostuva kulttuuri – erityisesti tanssin toimijoiden – keskittymä luo myös museon toiminnalle uusia haasteita ja mahdollisuuksia. Yhteistyö naapurimuseoiden kanssa on vuoden mittaan tiivistynyt ja suunnitelmia uudenlaisesta museokeskusyhteistyöstä jatkettiin.

VUOSI 2021 LUKUINA

Aukiolopäivät 47

Näyttelykävijät 3 258

Ulkopuolella järjestettyjen tapahtumien kävijät 1 610

Tietopalvelu, asiakkaat 683

Verkkopalveluiden kävijät 35 253

Ryhmäkäynnit (työpajat ja opastukset) 62

Muut yleisötapahtumat 34

Juhlapalvelun järjestämät tilaisuudet 25

(Lisää vuoden 2021 tunnuslukuja liitteessä.)

Kuva: Sanna Brander

ESINEKOKOELMAT JA ARKISTO

Teatterimuseon kokoelmat palvelevat suurta yleisöä, erikoisalan tutkimusta ja museon omaa toimintaa. Esinekokoelmat ja arkisto vaalivat kansallisesti merkittäviä esittävien taiteiden aineistoja, joista vanhimmat ovat peräisin 1830-luvulta. Säätiön sääntöjen mukaisesti Teatterimuseo tallentaa kotimaista teatteria, tanssia, oopperaa, sirkusta ja esitystaidetta. Museon kokoelmapolitiikassa tallennustyö rajataan alan ammatilliseen toimintaan.

Kokoelmat täydentyivät esittäviä taiteita tuottavien instituutioiden ja ryhmien sekä alan järjestöjen ja yksityishenkilöiden lahjoituksin. Järjestämis-, luettelointi- ja digitoitihankkein edistettiin aineistojen käytettävyyttä ja saatavuutta. Museon muun toiminnan kautta aineistoja saatettiin yleisön nähtäväksi ja koettavaksi.

Museon esinekokoelmissa on runsaasti teatterin, tanssin ja oopperan pukuja, lavastuspienoismalleja sekä puku- ja lavastusluonnoksia. Kokoelmissa on myös nuk-

keteatterin aineistoa, teatteritekniikkaa ja jonkun verran vanhoja lavastuskappaleita, sirkuksen aineistoja sekä tarpeistoa.

Arkistossa on yhteisö- ja henkilöarkistoja sekä erilliskokoelmia (käsiohjelmat, julisteet ja lehtileikkeet). Teatterimuseon arkistoon sisältyy runsaasti valokuvia (suurimmaksi osaksi esityskuvia) ja audiovisuaalista aineistoa (valtaosin esitystallenteita ja tekijähaastatteluja). Viime vuosina syntyjään sähköisien aineistojen osuus on kasvanut.

Amanuenssi, arkistonhoitaja, tutkija, kokoelma-assistentti ja museonjohtaja kokoontuivat säännöllisesti keskustelemaan kokoelmien ajankohtaisista aiheista ja päättivät yhdessä muun muassa aineistolahjoituksien vastaanottamisesta. Kokoelmiin tarjottujen aineistojen vastaanottamista punnittiin kokoelmapolitiikan pohjalta eri näkökulmista, ja tarvittaessa konsultoitiin ulkopuolisia asiantuntijoita. Päätöksissä huomioitiin muistiorganisa-

tioiden valtakunnallinen työnjako, ja kullekin aineistolle parhaiten sopivasta sijainnista keskusteltiin tarpeen mukaan muiden muistiorganisaatioiden edustajien kanssa.

Kokoelmatiimille oli merkittävä uudistus, kun määräaikainen kokoelma-assistentti vakinaistettiin elokuusta alkaen. Kokoelma-assistentti siirtyi kuitenkin muihin tehtäviin vuoden lopussa. Uuden assistentin rekrytointi jätettiin vuodelle 2022.

Vuonna 2021 Teatterimuseon kokoelmissa painottuivat uuden kokoelmahallintajärjestelmän määrittely sekä museon Kaapelitehtaan tilojen remonttiin ja näyttelyuudistukseen liittyvät työt. Tanssipukujen 3D-digitointihanke saatettiin kevään aikana loppuun. Suomen Kansallisteatterin pukulahjoituksen kanssa työskenneltiin läpi vuoden, ja arkistoon vastaanotettiin erityisen mittavia valokuvakokonaisuuksia. Esinekokoelmien tekstiilimakasiiniin ja välivarastoon asennettiin uusia hyllykokonaisuuksia ja aloitettiin aineistojen uudelleenjärjestelyjä. Koronapandemia vaikutti edelleen kaikkeen kokoelmatyöhön ja siihen liittyvään asiakaspalveluun.

KOKOELMAHALLINTAJÄRJESTELMÄ

Uudeksi kokoelmahallintajärjestelmäksi valittiin joulukuussa 2020 Disec Oy:n Yksä, ja järjestelmän määrittelyä tehtiin koko vuosi 2021. Yksä-järjestelmän kustannusrakenteen vuoksi projektiin oli mahdollista sisällyttää myös aineistojen migraatio, joten osa työtä on määrittää vanhasta Ida-tietokannasta siirrettävien tietojen kenttäkohtaiset paikat uudessa järjestelmässä. Lisäksi järjestelmä mahdollistaa varsin paljon räätälöintiä, joten prosessi vaati kaikkineen huomattavasti ennakoitua enemmän yksityiskohtaista työtä ja aikaa.

Määrittelytyössä yksi merkittävä mahdollisuus ja haaste on museoille tyypillisen objektiokohtaisen ja arkistoille ominaisen hierarkkisen luetteloinnin yhdistäminen, järjestelmän eri osioissa osin eri tavoin. Järjestelmäprojektissa on pyritty huomioimaan sekä museo- että arkistokentän ohjeita ja käytänteitä. Erityisesti on tukeuduttu Museoiden luettelointiohjeisiin (Museo 2015 & Museovirasto 2014/2015), jotka pohjautuvat kansainvälisesti käytettyyn Spectrum-standardiin.

Vuoden aikana projektissa työsti hankintaerä-, esine-, valokuva- ja kirjasto-osioita sekä kokonaishierarkiaa ja yleistä toiminnallisuutta. Määrittelytyö jatkuu 2022, jolloin toteutetaan myös migraatio.

HANKKEET

Tanssipukuihin keskittynyt 3D-digitointihanke toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella pääosin vuonna 2020, mutta työtä täydennettiin kevätkaudella 2021. Pysyvän näyttelyn dioraamassa esillä olleille kahdelle vanhalle näyttämöpuvulle teetettiin 360-kuvaus. Digitoijana oli edelleen Ninma Oy, joka myös esitteli museon työntekijöille Blenderin (3D-mallintamisohjelma) käyttöä.

Fotogrammetrialla 3D-mallinnetuista 13 tanssipuvusta osa oli julkaistu verkossa Sketchfab-alustalla 2020, ja loput julkaistiin keväällä 2021. Malleista kolme julkaistiin ladattavaksi Creative Commons Nimeä-lisenssillä. CC-lisenssinein malleja voidaan avata lisää sen mukaan kuin oikeudenhaltijat antavat lupia. Julkaisemista varten hiottiin 3D-mallien jälkikäsittelyä ja laadittiin pukujen esittelytekstejä. Niin kutsuttuihin annotaatioihin sijoitettiin lisätietokuvauksia, valokuvia ja linkit kahden teoksen videoklippeihin.

Lisäksi keväällä 2020 toteutettiin hankkeen palautekysely sekä jaettiin 3D-digitoimisen kokemuksia julkaisemalla Teatterimuseon verkkosivuilla raportti (https://www.teatterimuseo.fi/documents/tanssipukujen_3d.pdf).

Vuonna 2020 toteutetun esittävien taiteiden kentän korona-ajan dokumentointihankkeen tuloksena vastaanotettiin pieni aineistolahjoitus vielä 2021. Keruuhanketta täydensi kolmen korona-aikaan keskittyvän haastattelun kokonaisuus, jonka kaksi Jyväskylän yliopiston museologian opiskelijaa toteuttivat osana opintojaan.

AINEISTOLAHJOITUKSET JA INVENTOINTI

Esinekokoelmien aineistolahjoituksia saatiin yhteensä 18 erää ja arkistoaineistoluovutuksia 31 erää. Osa lahjoituksista oli lisäksi aiemmin vastaanotettuihin luovutuseriin. Esinelahjoituksissa painottuivat organisaatioiden aineistot sekä aineistotyypeistä puvut ja luonnokset aikaisempien vuosien tapaan. Arkiston luovutuserissä esille nousivat teatteri ja sirkus, ja aineistotyyppien osalta valokuvat. Vuoden aikana vastaanotetuista esinekokoelmien ja arkiston aineistolahjoituksista on poimintoja erillisessä liitteessä.

Kevään 2021 aikana jatkettiin Suomen Kansallisteatterin puvuston henkilökunnan ja pukusuunnittelijoiden kanssa vuonna 2019 alkanutta pukujen valintaprosessia, jonka aikana käytiin läpi satoja asukokonaisuuksia. Pienen Näyttämön remontin ja väistötiloihin siirtymisen yhteydessä teatteri luopui vanhasta, talon ulkopuolises-

ta varastotilastaan. Sovittiin, että pukuja valitaan ensin ehdolle lahjoitusta varten, ja valitut puvut siirretään valmiiksi Teatterimuseolle, jotta teatteri saa samalla tyhjennettyä varastoaan. Lahjoituksena saadut esineet ja pukulahjoitukseen ehdolla olevien pukujen ensimmäinen erä siirrettiin Teatterimuseoon keväällä 2020. Hanke jatkui edelleen vuoden 2021 toukokuulle, jolloin teatteri luovutti pois Klaukkalan varaston. Saadut materiaalit pakastettiin. Museolle siirretyistä, ehdolla olevista puvuista seulotaan myöhemmin lopullisesti museon kokoelmiin liitettävä otos.

Arkiston puolella mittavimmat luovutuserät olivat valokuvaajien omia kuva-arkistoja, ja lahjoittajien kanssa sovittiin aineistojen yhteisestä, tarkemmasta läpikäymisestä myöhemmin. Kari Nieminen esitteli sirkus- ja tivoliaiheisten digitaalisten valokuviansa ryhmittelyä ja metatietoja, mutta huomattavan laajan kuva-arkiston kansiorakennetta ei ollut vielä inventoitaessa mahdollista purkaa erilliseksi listaksi. Suoraan digitaalisten aineistojen metatietoihin voi kuitenkin teh-

Tanssiteatteri Mobitan (nykyinen Tanssiteatteri MD) entiset jäsenet Marjo Hämäläinen, Minna Saari ja Tuula Linnusmäki lahjoittivat Mobitan pukuja, esineistöä ja ensimmäisen erän arkistoaineistoa. Kuva: Sanna Brander.

Arkadia-teatterin dioraamavetriin uuden esillepanon koepystytys kokoelmatiloissa. Dioraamaan valittiin pukuja ja muuta esineistöä 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alkupuolelta. Kuva: Sanna Brander.

dä sanahakuja. Kokonaisuuden tarkempia sisältöjä ja taustatietoja selvitetään myöhemmin, samoin tarkistetaan päällekkäisten kuvatiedostojen ja seulonnan mahdollisuus. Riikka Palosen analogisten teatterivalokuvien monipuolinen kokonaisuus inventoitiin, joten siitä on suurelta osin mahdollista etsiä kuvia ryhmien ja esitysten tasolla.

Esinekokoelmissa inventoitiin esineiden välivarasto. Samassa yhteydessä listattiin, pakattiin ja sijoitettiin uusille hyllyille kaksi saapunutta teatterinukkelahjoitusta. Suomen Kansallisteatterilta vuoden 2020 lahjoituksessa saadut luonnokset ja esineet listattiin.

Arkistossa listattiin luovutusvaiheiden inventointeja yksityiskohtaisemmalla tavalla Nukketheaterikeskus Poijun, Suomen UNIMA ry:n (kansainvälisen nukketheateriliitto UNIMAn jäsenjärjestö) ja koreografi-tanssija Sanna Kekäläisen arkistojen aineistot sekä Suomen Kansallisteatterin vuoden 2020 lahjoituksesta negatiivikokonaisuus, vanhojen julisteiden sidokset ja vanhat, esityskohtaiset lavastus/näyttämöpiirustukset.

Vuoden 2021 aikana Ida-tietokantaan ei luetteloitu esineitä eikä arkistoaineistoja. Idan tietosisältö siirrettiin Disecille tammikuussa, eikä tämän vuoksi vanhaan tietokantaan voinut enää täydentää tietoja. Poikkeuksena oli diaario, josta Disec siirsi tietoja vielä kesäkuussa.

MUU KOKOELMATYÖ

Näyttely- ja tietopalvelutyön sekä 3D-digitoitinhankkeen osana esinekokoelmien ja arkiston aineistoja digitoitiin yhteensä 351 kpl. Teatterimuseon viime vuosien omatuotantohaastatteluiden ja seminaaritallenteiden videotiedostoista ryhdyttiin tekemään keveämpiä katselukopioita.

Esinekokoelmiin tilattiin joulukuussa 2020 kuuden siirtokaapin kokonaisuus, joka toimitettiin alkuvuodesta 2021. Henkari-tangoilla varustettujen siirtokaappien alta purettiin väliaikaiset pukurekit, ja Kansallisteatterin pukulahjoitusta varten ehdolla olevat puvut siirrettiin uusiin siirtokaappeihin. Myös esineiden välivarastoon saatiin vuoden 2020 lopussa tilattua täydentäviä hyllyjä, ja välivarastossa voitiin tehdä uudelleenjärjestelyjä. Arkistomakasiiniin oli marraskuussa 2020 asennettu kaksi uutta siirtohyllykokonaisuutta, ja hyllytilaa odottaneen suurehkon aineistomäärän akuutein siirtäminen jatkui tammikuussa. Arkistomakasiinin varsinainen uudelleenjärjestely jäi myöhemmäksi.

Teatterimuseon kaikki näyttelyt purettiin keväällä 2021 Kaapelitehtaan tiloissa kesän alussa alkaneen remontin alta. Museon kokoelmaesineet pakattiin ja siirrettiin Vallilan kokoelmatiloihin, jossa ne pakastettiin, imuroitiin, valokuvattiin sekä pakattiin ja palautettiin paikoilleen esine- ja tekstiilimakasiineissa.

Tarpeisto pääroolissa -näyttelyn eri teattereilta lainassa olevat aineistot pakattiin, ja osasta niistä koottiin pieni kiertonäyttely. Nukketeatteriosion aineistoista pieni osa palautettiin ne lainanneille tahoille. Loput lähetettiin lokakuussa Ylioppilasteatterin nukketeatterifestivaaleilla avattuun näyttelyyn, minkä jälkeen ne palautuivat nuket lainanneille tahoille. Näyttelyn loput aineistot varastoitiin Teatterimuseon tiloihin.

KOKOELMIEN NÄKYVYYS JA NÄYTTELYTYÖ

Teatterimuseon uudistettujen näyttelytilojen avautuminen vuoden 2021 lopussa tarkoitti usean eri näyttelykokonaisuuden suunnittelua ja kokoamista samaan aikaan. Tämä tarkoitti huomattavasti normaalia massiivisempaa haastetta myös kokoelmien ja arkistojen osalta, jotka ovat uusien näyttelyjen runkona. Näyttelyihin koottiin esille suuri määrä esittävien taiteiden aineistoa. Sekä ydinnäyttelyn ensimmäisien osioiden että vaihtuvan näyttelyn valmisteluiden pohjaksi kokoelmissa tehtiin laajoja hakuja ja niiden pohjalta monipuolisia esineistö- ja arkistoaineistolistauksia. Valintojen jälkeen aineistoja digitoitiin tai valmisteltiin esille asettamista varten, ja niiden tietoja kerättiin ja tarkistettiin näyttelytekstejä ajatellen. Teatterimuseon kokoelma-aineistojen lisäksi näyttelyihin kerättiin huomattava määrä aineistoa ulkopuolisilta tahoilta. Käyttölupien hankkiminen oli mittava osa työtä. Eri näyttelyiden aineistohankinnoissa testattiin Teatterimuseon osallistamishankkeen niin kutsuttua osallistamislustaa. Remonttiaikataulujen vuoksi myös itse näyttelyaineistojen siirto ja pystytys tapahtui hyvin lyhyessä ajassa.

Näyttelyn sisäntulossa avautuu kokonaisuus, jossa on esillä pieni valikoima näyttämöpukuja ja kenkiä sekä projisointi. Projisointiin sisällytettiin esityskuvia ja kuvatallennekatkelmia, jotka kertovat museon koko tallennusalueesta. Kokonaisuuteen poimittiin sopivia kuvia Teatterimuseon omasta arkistosta, mutta merkittävä määrä valokuvia ja kaikki kuvatallennekatkelmat kerättiin tätä tarkoitusta varten museon ulkopuolelta.

Päivitettyyn *Arkadiaan* rakennettiin näyttelyosioita, jotka kertovat kotimaisen teatterin historiasta. Dioraamassa on esillä

pukuja ja muuta esineistöä 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alkupuolelta. Käytävällä on käsiohjelma- ja julistekuvia sekä väliajasta ja katsojasta kertovaa esineistöä. Kotimaisen nukketeatterin eri vaiheista ja tyyleistä kertoviin vitriineihin poimittiin kokoelmista monipuolinen otos esineistöä; kuvaplaneetteihin kerättiin aineisto pääosin kentältä.

Suomalaisen nykytanssin historiaa käsittelevässä *Syvää liikettä* -näyttelyssä nostettiin esille modernin tanssin ja nykytanssin arkistoaineistoa ja esineistöä museon omista kokoelmista. Lisäksi aineistoja hankittiin ja lainattiin museon ulkopuolelta. Näyttelyä ja samalla kokoelmia varten tuotettiin viiden tanssitaiteilijan haastattelut kuvataallenteina.

Suomen Kansallisteatterin 150-vuotisjuhlanäyttelyn valmistelut alkoivat kokoelmissa keväällä 2021. Kansallisteatterin tuoreesta pukulahjoituksesta valittiin teatterin pukusuunnittelija Tarja Simonen kanssa näyttelyyn nelisenkymmentä eri aikojen näyttämöpukua. Vuoden lopulla

puvut puettiin esille laittamista varten puville sopiviksi muokatuille pukunukeille. Näyttelijäpotrettien installaation kuva-koollaasi toteutettiin yhteistyössä teatterin ja Teatterimuseon kokoelmista.

Niin sanottuihin "lempiesinevitriineihin" koottiin museon henkilökunnan ehdotuksiin perustuvia valittuja paloja Teatterimuseon kokoelmista. Objekteja on kaikkiaan viitisenkymmentä.

Teatterimuseon aineistoja oli vielä alkuvuodesta esillä Vapriikin ja Musiikkimuseo Famen näyttelyissä. Lisäksi kokoelma-aineistoja oli esillä museon kotisivujen palstoilla, verkkonäyttelyissä ja -julkaisuissa sekä sosiaalisessa mediassa. Myös museon tuttu verkkojoulukalenteri toteutettiin.

YHTEISTYÖ JA ASiantuntija-TOIMINTA

Teatterimuseo on mukana ammatillisten museoiden valtakunnallisessa tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkostossa (TAKO). Yksi TAKO:n toimintamuodoista on tallennustyönjako. Jokavuotiseen tapaan Teatterimuseo raportoi verkostolle yleisellä tasolla omien tallennustehtäviensä mukaisen aineistokartunnan. Tallennustyönjakoon perustuen Teatterimuseosta siirrettiin vielä pieni erä museon pysyvässä näyttelyssä esillä olleita aasialaisia teatterinaamioita Kulttuurien museon (Kansallismuseo) kokoelmiin aikaisemman esineluovutuksen täydennykseksi. Teatterimuseosta osallistuttiin TAKO:n etäseminaariin sekä TAKO:n pooli 6:n (Taide, oppi ja kokemus) etäkokouksiin.

Arkistosektorilla Teatterimuseo on mukana kansallisen hankintapolitiikan työnjaossa. Vuosittainen tapaaminen järjestettiin

Arkistonhoitaja Eeva Mustonen täyttää *Syvää liikettä* -näyttelyn arkistovitriiniä. Kuva: Sanna Brander.

Keväällä puretun pysyvän näyttelyn dioraamassa esillä olleille kahdelle vanhalle näyttämöpuvulle teetettiin Ninma Oy:llä 360-kuvaus. Kuva: Ilona Kemppainen.

syyskuussa etänä. Konkreettiseen työnjakoon sisältyi Teatterimuseolle tarjotun laajahkon, Työväen Näyttämöiden liittoon (TNL) liittyvän valokuvakokonaisuuden ohjaaminen Työväen Arkistoon, jossa entuudestaan on jo TNL:n oma arkisto. Teatteriprojektiin liittyvät neljä dokumenttelokuvaa ohjattiin käytyjen keskustelujen myötä Kansalliseen audiovisuaaliseen arkistoon, Kaviin.

Kokoelmatiimin edustajat osallistuivat valtakunnallisten vastuumuseoiden tapaamiseen sekä kahteen Museoviraston järjestämään aineettoman kulttuuriperinnön etäseminaariin.

3D-hankkeeseen liittyen osallistuttiin Turun museokeskuksen ja Aboa Vetus & Ars Nova -museon sekä Turun yliopiston arkeologian oppiaineen etäseminaariin. Yhteistyö Aalto yliopiston mittauksen ja mallinnuksen instituutti MeMon kanssa jatkui 2021. MeMo oli vuonna 2020 testannut

3D-digitoimisen eri tekniikoita mallintamalla Teatterimuseon opetuskokoelmaan kuuluvan ”tutun”. Vuonna 2021 Teatterimuseo ja MeMo esittelivät testauksen tuloksia omissa raporteissaan. MeMon järjestämässä seminaarissa myös Ninma Oy esitteli Teatterimuseolle ostopalveluna toteuttamia tanssipukujen 3D-mallinnoksia.

Kokoelmatyöntekijöitä haastateltiin osana Mikkelin elinkeino- ja kehittämiskeskuksen (Miksei) projektia, jossa selvitettiin kansallisen digitointikeskuksen toteuttamismahdollisuuksia. Haastattelussa kysyttiin Teatterimuseon digitointikäytännöistä ja -resursseista sekä mahdolliseen kansalliseen digitointikeskukseen liittyvistä toiveista.

Teatterin tiedotuskeskus TINFO, Teatterimuseo, Tanssin tiedotuskeskus ja Sirkuksen tiedotuskeskus käynnistivät yhteisen esittävien taiteiden tietokantahankkeen.

Tavoitteena on yhdistää nykyiset Ilona, Sirkka ja Tanka yhdeksi järjestelmäksi.

Teatterimuseo keskustelee tallennustyön linjauksista esittävien taiteiden ammattikentän ja alaan liittyvän korkeakoulutuksen edustajien kanssa. Sidosryhmi- en kanssa ollaan tiiviissä yhteistyössä jo aineistolahjoituksista neuvoteltaessa ja aineistoja vastaanotettaessa. Yleisempää aineistoihin liittyvää neuvontaa annettiin vuonna 2021 ANTI-festivaalille, Aura of Puppets -verkostolle, Suomen Nuorisosirkusliitolle, Sirkus Finlandialle, Tanssi- teatteri Raatikolle ja yksityiselle sirkusai- neistojen kerääjälle. Sirkus Finlandian ja Sirkuksen tiedotuskeskuksen edustajat esittelivät Teatterimuseon työntekijöil- le etänä tiloja, jotka Sirkus Finlandia on hankkinut suunnittelemaansa museota varten.

Tutkija Laura Gröndahl toteutti suomalaisen lavastuksen historiaan liittyvän tutki- musprojektinsa osana syksyllä 2021 kolme haastattelua, joiden käytännön järjeste- lyssä Teatterimuseo oli yhteistyötahona. Projekti jatkuu keväällä 2022, ja haastatte- lut on tarkoitus luovuttaa Teatterimuseon kokoelmiin.

Helsingin yliopiston teatteritieteen opiske- lijat käyttivät museon arkistoa Teatteritie- teen aineistot -kurssin tehtävissään. Aal- to-yliopiston Skenografian historia -kurssi vieraili tutkijasalissa ja kokoelmatiloissa joulukuussa. Kurssiin liittyi perinteeksi muodostuneeseen tapaan opiskelijoiden kurssitehtäviä aineistoihin liittyen.

Vuoden aikana kokoelmissa suoritti har- joittelujaksonsa kolme museologian opis- kelijaa (Tampereen yliopisto, Turun yliopis- to, Jyväskylän yliopiston avoin yliopisto), yksi teatteritieteen opiskelija (Helsingin yliopisto), yksi media-alan ja kuvallisen ilmaisun opiskelija (Omnia) ja yksi kotou- tumiskoulutuksen kieliharjoittelija (Live ja Entry Education). Lisäksi kolme museologi- an opiskelijaa (Jyväskylän yliopisto, Jyvä- skylän avoin yliopisto) tekivät haastattelu- harjoittelunsa Teatterimuseolle.

KÄSIKIRJASTO

Teatterimuseon varsinainen käsikirjasto sijaitsee tutkijasalin yhteydessä, jossa se palvelee ennen kaikkea tutkijasiasiakkai- ta. Toimistotiloissa oleva pieni kokoelma toimii henkilökunnan työhuonekirjastona. Käsikirjaston kokoelmat koostuvat lähin- nä teatterihistoriasta, teatterialan tutki- muskirjallisuudesta, teatterintekijöitten muistelmateoksista, teatterialan kotimai- sista aikakauslehdistä sekä teattereiden ohjelmistolehdistä. Käsikirjaston kokoel- ma karttuu muun muassa yksityishenki- löiden lahjoituksista ja kustantamoiden toimittamista vapaakappaleista. Tieto- ja kuvapalvelun tutkija vastaa kirjaston käy- tettävyydestä.

Kuluneen vuoden aikana otettiin vastaan hyvin valikoidusti muutamia kirjalahjoituk- sia. Sirkuskirjallisuus karttui pienellä ko- konaisuudella, joka saatiin lahjoituksena Sirkuksen tiedotuskeskukselta sen muut- taessa uusiin tiloihin.

Poimintoja aineistolahjoituksista 2021

- Tanssiteatteri Mobitan (nykyinen Tanssiteatteri MD) entiset jäsenet lahjoittivat Mobitan esineistöä ja ensimmäisen erän arkistoaineistoa. Lahjoitus sisälsi 36 pukua ja kymmenisen esinettä 19 eri esityksestä. Lisäksi vastaanotettiin julisteita, käsiohjelmia ja pieni määrä valokuvia.
- Helsingin Kaupunginteatterin Studio Pasilasta luovutettiin 47 pukua Intimiteatterin (jaksolta 1982–1985) ja Teatteri Pienen Suomen (jaksolta 1987–2000) yhteensä 25 esityksestä. Puvut ovat useiden eri pukusuunnittelijoiden käsialaa. Lisäksi Helsingin Kaupunginteatterin puvustosta lahjoitettiin 16 pukua täydentämään Kaupunginteatterin aikaisempaa lahjoitusta.
- Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu puvusto luovutti museon kokoelmiin kuusi kappaletta Suomen Teatterikoulun opetusteatterissa Tikapuuteatterissa käytössä olleita pukuja. Puvut ovat merkinnöistä päätellen kuuluneet aiemmin Suomen Kansallisteatterin puvustoon. Lisäksi saatiin saksalaisen teatteritarvikevalmistajan Verch & Flothown myyntikatalogi 1900-luvun alkupuolelta.
- Malmin Työväen Näyttämö täytti 75 vuotta syksyllä 2020 ja lahjoitti Teatterimuseon kokoelmiin kaksi vanhaa katsomotuolia.
- Q-teatteri lahjoitti Teatterimuseon kokoelmiin kaksi Pekka Ojamaan suunnittelemaa pukua esityksestä *Hamlet* (1995) ja Tanssiteatteri Glims & Gloms kaksi Marja Uusitalon suunnittelemaa, *Pessi ja Illusia* -esityksessä (2009) käytettyä pukua. Puvut olivat olleet lainassa Teatterimuseon keväällä 2020 puretussa Backstage-näytelyssä.
- Pukusuunnittelija Riitta Anttonen-Palo luovutti noin 490 luonnosta. Luonnokset täydentävät hänen vuosina 2019–2020 tekemäänsä pukuluonnoslahjoitusta.
- Pukusuunnittelija Leila Jäntti lahjoitti 40 Lappeenrannan kaupunginteatterin esityksiä varten 1980-luvulla tekemäänsä pukuluonnosta. Lisäksi vastaanotettiin Helsingin Kaupunginteatterin *Muumit kulisissa* -esitykseen (2002) liittyviä luonnosten kopioita sekä pieni määrä arkistoaineistoa.
- Lintusten akrobaattiperheeltä vastaanotettiin Olli Lintusen 1960-luvulla Linnanmäen Peacock-teatterin esityksissä käyttämä esiintymistakki ja 1940-luvun kiertuematkalaukku. Lisäksi saatiin valokuvia ja hieman muita arkistoaineistoja, jotka liittyvät Lintusten suvun useamman jäsenen akrobatiatoimintaan.
- Tanssija ja sirkustaiteilija Mira Raval luovutti käyttämänsä nuorallatanssijan toset Teatterimuseon uuteen näyttelyyn sekä museon kokoelmiin.
- Nukketeatteri Vihreän Omenan esitykseen *Ihmesatu Aal, Taal ja Everaal* (1992) liittyen vastaanotettiin kolme virolaisen Eduard Vahterin suunnittelemaa teatterinukkea sekä äänitehosteiden kelanauha.
- Näyttelijä Tiina Rinteen niin sanottu harjoitushame, kaksi rasiaa Lechnerin maskeja ja pieni määrä arkistoaineistoa. Rinne käytti hametta esitysten harjoituksissa ennen varsinaisten roolipukujen valmistumista.

- Recover Laboratory luovutti aineistoja *Iltakävely*-nimisestä immersiiivisestä teoksesta. Lahjoitus liittyi Teatterimuseon keväällä 2020 aloittaman esittävien taiteiden korona-ajan dokumentointiin. Kokoelmiin liitettiin av-aineistoa, valokuvia ja pientä esineistöä. Museologian opiskelijat toteuttivat Teatterimuseolle harjoittelutyönään neljä haastattelua, joista kolme liittyi niin ikään korona-aikaan.
- Valokuvaaja Riikka Palonen lahjoitti analogisten teatterivalokuvien arkistonsa (noin 43 000 kuvaa, pääosin negatiiveja ja -dioja.). Aineistossa painottuu 1990-luku. Esityskuvia on esimerkiksi KOM-teatterista, Q-teatterista, Turun Kaupunginteatterista, Tampereen Työväen Teatterista ja Teatterikorkeakoulusta. Lisäksi kokonaisuudessa on henkilökuvia.
- Kari Nieminen luovutti omien sirkus- ja tivoliaiheisien valokuviansa arkiston digitaalisessa muodossa. Kokonaisuus sisältää kuvia yhteensä kymmenistä, pääasiassa kotimaisista ja Suomessa kiertäneistä ulkomaisista sirkus- ja tivolialan toimijoista 1970-luvun lopulta lähtien. Tässä vaiheessa Teatterimuseon kokoelmiin sisällytettiin noin 16 000 valokuvaa. Mittava Sirkus Finlandia -kuvien kokonaisuus jätettiin odottamaan selvittelyjä.
- Teatteri&Tanssi+Sirkus -lehdeltä vastaanotettiin monipuolinen teatterivalokuvien kokoelma, joka oli aikoinaan Teatteri-lehden käytössä. Arviolta 6000 kuvan kokonaisuus sisältää pääasiassa esitys- ja muotokuvia, joista suurin osa on vedoksia. Aineistoa on eri vuosikymmeniltä, mutta 1980- ja 1990-luvut painottuvat.
- Sirkuksen tiedotuskeskus lahjoitti kotimaiseen sirkuskenttään liittyviä arkistoaineistoja. Kokonaisuus (3,6 hm) sisältää erityisesti lehtileikkeitä ja käsiohjelmia.
- Kaarle Halmeen ja Tyyne Jaurin teatteritoimintaan liittyen vastaanotettiin pieni määrä valokuvia ja muuta arkistoaineistoa.
- Tanssinäyttelyn valmistamisen yhteydessä vastaanotettiin pieni määrä Elsa Puolanteen ja Mirjam (Mirri) Karpion tanssitoimintaan liittyviä valokuvia ja muuta arkistoaineistoa.
- Tanssinäyttelyyn liittyen Teatterimuseo tilasi toimittaja Raisa Rauhamaalta viisi tanssitaiteilijan haastattelua, jotka videoitiin. Teatterimuseon omatuotantoon luokituvat myös tulevaan näyttelyyn tähtäävien kahden haastattelun tallenteet, kaksi webinaaritallennetta ja neljän yleisölle avoimen taiteilijatapaamisen tallenteet.

Vuoden alkaessa näyttelytilat olivat kiinni, pienimuotoista paja- ja harrastajatoimintaa lukuun ottamatta. Tilat oli ensin pidettävä suljettuina koronapandemian vuoksi määrättyjen rajoitusten vuoksi, niiden hienon hellittäessä loppukeväällä käynnistyi oma perusparannusprojekti, jonka alta kaikki näyttelyt purettiin ja tyhjätettiin. Vuodesta 2010 avoinna ollut pysyvä näyttely *Backstage* sulkeutui lopullisesti, *Teatterin ullakko* oli purettu jo vuoden 2020 puolella vuokranantajan suorittaman ikkunaremontin takia. *Arkadia-näyttämö* kulis-seineen säilytettiin, mutta pukuhuone sisältyi remonttialueeseen. Remontti valmistui lokakuussa, jolloin uusia näyttelyjä alettiin pystyttää.

Uudistetut tilat avattiin marraskuun alusta erillisillä näyttelykokonaisuuksilla. Niistä osa on suunniteltu kuuluvaksi tulevaan vuoden 2023 lopulla avautuvaan pysyvään ydinnäyttelyyn. Lisäksi omat tilansa on varattu vaihtuville näyttelyille.

PYSYVÄT NÄYTTELYKOKONAISUUDET

SISÄÄNTULO

Museon näyttelykerroksen sisääntulo suunniteltiin ja rakennettiin pysyvää näyttelyä silmällä pitäen. Näyttelyarkkitehti Minna Santakari ja käsikirjoittaja Taija Rautio nostivat museon uuden sisääntulon teemaksi läpinäkyvyyden. Astuessaan museoon kävijä näkee tilan ja ajattelun moniulotteisuuden ja monikerroksisuuden. Sisääntulossa katsotaan lähelle, mutta samalla näkee kauas. Sekä tilaan ja näyttelyihin, että historiaan, nykyhetkeen ja tulevaisuuteen.

Sisääntuloalue rajattiin läpinäkyvillä vitriineillä ja lasiseinillä, johon projisoitiin kuvia ja videoita museon tallentamista esittävistä taiteista. Vitriinit ja projisoinnit ovat myöhemmin muunneltavissa ja vai-
oitavissa. Tilasuunnittelussa varauduttiin

myös vuonna 2022 asennettavaan lippuporttiin, jonka käyttöönoton jälkeen tämä ensimmäinen alue Teatterimuseon näytellyistä on avoin kaikille ja houkuttelee kävijää toivottavasti tutustumaan museoon paremminkin.

Lasiseinälle projisoitu valokuva- ja videokooste tuo kävijälle tunteen astumisesta esitykseen. Kaikki viisi tallennusaluetta ovat esillä ei-kronologisesti. Muun muassa teatterista on koottu kuvia vapaalta kentältä, dokumenttiteatterista, kaupunginteattereista, soveltavasta teatterista, integroiduista ryhmistä, tunnetuilta ja vähemmän tunnetuilta taiteilijoilta eri puolilta Suomea. Nykysirkuksen tekijät nähdään yhdessä sadan vuoden takaisten alan konkareiden kanssa, *Sylvi*-näytelmän elokuvaversioiden (1913) esiintyjät rinnakkain Duv-teatterin esiintyjien kanssa.

Koosteeseen on valittu kuvia ja videoita, joista välittyy esittävän taiteen kentän rikkaus, monimuotoisuus ja valtakunnallisuus. Mukana on ympäristökriisiä käsitteleviä näytelmiä, kokemuksellisuuteen pohjaavia katsojatapahtumia, pientä ja suurta. "Loistavan historian ja tunnettu-
jen tekijöiden rinnalla kulkee ajatus katso-
jien innostamiseksi siitä, että kaikenlaiset

kehot, luokkataustat, sukupuolen kokemukset, värillisyydet, oleskelustatukset ja terveydentilat voivat olla potentiaalisia esityksen aiheita ja kaikenlaisista elämäkokemuksista käsin voi näyttämöllä puhua ja kertoa tarinoita. Kenttä on monipuolinen ja elävä." (Minna Santakari ja Taija Rautio)

Osa sisääntuloprojisoinnin sisällöstä saatiin esittävien taiteiden ammattilaisille suunnatun aineistokeruun kautta. Keruulla pilotoitiin Teatterimuseon osallistavan käsikirjoittamisen hanketta, jossa kehitellään uusia tapoja esittävien taiteiden ammattilaisille osallistua näyttelyiden käsikirjoitustyöhön.

LEMPIESINEVITRIINI JA MANEESI

Vastapäätä sisääntuloa sijaitseva Lempiesinevitriini ja uuden pyöreän Maneesin ensimmäinen projisointi johdattavat Teatterimuseon kokoelmien runsauteen ja monipuolisuuteen. Lempiesinevitriiniin on nimensä mukaisesti koottu teatterimuseolaisten lempiesineitä esinekokoelmista ja arkistosta. Esinevalikoima kertoo museon tallennusalueista historiasta nykypäivään. Mukana on pikkuruisia esineitä, kuten Ansa Ikosen silmäripset. Toisaalta esillä on niin suuri esine, ettei se mahdu

Lempiesinevitriini. Kuva: Heikki Suomi.

Arkadia. Kuva: Ilona Kemppainen.

vitriiniin. Kansallisteatterin vanha pilvikone oli asetettava vitriinin viereen. Mukana on jotain vanhaa ja jotain uutta. Suomalaisen Teatterin johtajan Kaarlo Bergbomin pöytälamppu 1900-luvun alusta on esillä Teatterimuseossa mahdollisesti ensimmäistä kertaa. Uusin esine vitriinissä on Paapan (Timo Ruuskanen) kaviokenkäpari Myllyteatterin *Tapaus Gaala* -esityksestä vuodelta 2018. Näiden ääripäiden välille mahtuu pienoismalleja, valokuvia, sminkkisalkku ja maskeerausvälineitä, asusteita, nukkeja, teatteritekniikkaa kaikilta vuosikymmeniltä ja eri puolilta Suomea.

Maneesin 180-asteisessa projisoinnissa nähtiin kuvia, jotka täydentävät Lempiesinevitriinin kokoelmasukellusta. Projisointiin koottiin valokuvia, lavastus- ja pukuluonnoksia ja kuvia esineistä ja arkistoaineistosta.

ARKADIA

Remontin jälkeen marraskuussa avattiin myös uudistettu *Arkadia-teatteri* pukuhuoneineen. Ne ovat osa Teatterimuseon pysyvää näyttelykokonaisuutta. Arkadiassa esitellään suomalaisen teatterin alku-

aikoja 1800-luvulta 1900-luvun alkupuolelle.

Peruskorjauksen yhteydessä Arkadia-teatterin näyttämö, kulissit ja katsomo säilytettiin ennallaan. Katsomossa ennen ollut liukuseinä poistettiin ja puolet entisestä kokeilupistekäytävästä liitettiin osaksi Arkadiaa. Näyttämön takana olevaa pukuhuonetta laajennettiin ja sisäänkäynti siirrettiin takanurkasta keskelle sivuseinää, Arkadian sivukäytävän puolelle. Sisäänkäyntiportaaseen tehtiin varaus myöhemmin asennettavalle liikuntarajoitteisia varten hankittavalle hissille.

Arkadia-teatterin nimessä on historian havinaa. Samannimisessä teatterissa Helsingissä esiintyi ensimmäinen suomenkielinen ammattiteatteri, Suomalainen Teatteri 1800-luvun loppuvuosikymmeninä. Teatterimuseon Arkadia-teatterin näyttämöaukon leveys ja korkeus on puolet alkuperäisestä Arkadia-teatterista ja kaaren koristeet sekä esirippu ja kulissit on tehty Engelin luonnosten pohjalta. Myös fondin takana olevaan pukuhuoneeseen on tuotu 1800-luvun teatterin tunnelmaa.

Pukuhuoneessa esitellään barokkiteatterin historiaa ja sen näyttämökoneiston rakenteita Ruotsin kuninkaan linnassa sijaitsevan Drottningholmin teatterin ja Engelin/Esplanadin/Arkadiateatterin kautta. Pukuhuoneessa on rekvisiittaköysistö, joka paljastaa, mitä teatterissa liikkuvien erilaisten uskomusten takana on. Näyttämöpukuja ja asusteita saa kokeilla, kuten aikaisemminkin. Entisissä näyttelyissä Teatterin ulakolla olleet sade- ja tuulikone on tuotu nyt oikealle käyttöpaikalleen näyttämön takafondin taakse.

Arkadian katsomon takaosan dioraamavitriinin sisältö vaihdettiin remontin yhteydessä. Dioraama sisältää nyt uuden kokonaisuuden esinekokoelmien aarteista. Esille on tuotu joitain viime vuosien uusia kokoelmalahjoituksia, kuten esimerkiksi Emilie Bergbomin matka-arkku 1800-luvulta tai Kansallisteatterin 1950-luvulle asti käytössä ollut kuiskaajankoppi. Vitriinissä nähdään myös tyyppipukuja 1900-luvun alkupuolelta taustanaan suurkuvatulostettu kopio kokoelmisamme olevasta

Arkadian sivukäytävä. Kuva: Ilona Kempainen.

Juorukoulu-esityksen fondista (SKT, 1906).

Arkadian sivukäytävässä tutustutaan teatterijulisteisiin, käsiohjelmiin ja pääsylippuihin. Julisteseinä tuo esiin, miten julisteet kehittyivät ja muuttuivat 1800-luvulla ja 1900-luvun alkupuolella. Käsiohjelmat ovat alusta alkaen olleet katsojan tietolähde esityksestä ja sen tekijöistä.

Arkadian sivukäytävästä löytyy myös nukketheateriosasto, jossa tiiviissä muodossa kerrotaan suomalaisesta nukketheaterista 1900-luvun alusta tähän päivään. Esittely alkaa ensimmäisistä ammattimaisista nukketheateritaiteilijoista Kalle Nyströmistä ja Bärbi Lutherista. Nukketheaterikaapeissa on esillä nukkeja museon kokoelmista. Varhaisimmat ovat Mona Leon Prinssi ja Prinsessa 1950-luvulta ja uusimmat Satu Paavolan *Diagnosis*- ja Iida Vanttajan *Sammakoprinsessa*-esityksen nukket 2000-luvun alusta. 2000-luvun nukketheaterista kerrotaan tekstein ja kuvin, jotka näyttävät, kuinka mielenkiintoista, merkityksellistä, kokeilevaa ja upeaa suomalainen nukketatteri on.

Näyttelyssä on kaksi siirrettävää nukketheaterinäyttämöä ja kokeilunukkeja, joiden kanssa voi tehdä oman esityksen, sekä kaksi vaihdettavaa fondia, joiden aiheena on suomalainen metsä. Niiden edessä voi näytellä ja samalla kokeilla, miten valaistus vaikuttaa näyttämökuvaan.

TULEVA YDINNÄYTTELY

Uuden pysyvän näyttelyn jo vuonna 2019 käynnistynyt suunnittelu jatkui. Teemoja täsmennettiin ja pohdittiin erityisesti tallennekeruuta, jota osin myös haastatteluin toteutettiin. Työnimeä *Prosessi* kantavassa näyttelyssä on tarkoitus mm. tallentein tuoda esille esittävän taiteen eri työvaiheita ja prosesseja. Keskeinen osa toteutusta ovat eri toimijoiden henkilökohtaiset haastattelut.

Arkadian pukuhuone. Kuva: Ilona Kemppainen.

VAIHTUVAT NÄYTTELYT

Pysyvien näyttelyjen ohessa Teatterimuseo tuottaa vaihtuvia näyttelyitä, joihin idea voi syntyä joko täysin museon sisällä, osana isompaa yhteistyökuviota tai yksittäisen alan taiteilijan tai taiteilijaryhmän ehdotuksesta. Vaihtuvat näyttelyt kytkeytyvät usein ajankohtaisiin tapahtumiin ja teatterikentän sisällölliseen ja metodiseen kehitykseen. Vaihtuvat näyttelyt on suunniteltu siten, että niin haluttaessa ne on mahdollista siirtää myös muihin tiloihin ilman että kokonaisuus ja tulkittavuus kärsii. Lisäksi vuosien mittaan verkkoon on siirtynyt näyttelyitä, jotka alun perin ovat olleet konkreettisina Teatterimuseossa. Ne säilyvät verkossa periaatteessa ikuisesti.

Syksyllä 2020 avattu *Tarpeisto pääroolissa* odotti koko kevätkauden turhaan yleisöä. Näyttelyperiodi osui lähes kokonaan pahimpaan pandemia-aikaan ja hieno näyttely kärsi yleisörajoituksista tai su-luista koko suunnitellun esilläoloajan. Ko-

ronarajoitukset pitivät museon suljettuna edelleen vuonna 2021, ja näyttely purettiin lopulta keväällä. Näyttely päätettiin laittaa uudelleen esille Teatterimuseoon keväällä 2023.

VAIHTUVAT NÄYTTELYT 2021

TARPEISTO PÄÄROOLISSA

9.10.2020–30.5.2021
(suljettuna koko kevätkauden)

**SYVÄÄ LIIKETTÄ –
SUOMALAISEN NYKYTANSSIN
KANSAINVÄLINEN HISTORIA**

3.11.2022–8.1.2023

SYVÄÄ LIKETTÄ – SUOMALAISEN NYKYTANSSIN KANSAINVÄLINEN HISTORIA

Black Box ja Studio 2.11.2021–8.1.2023

Ensimmäisenä uusissa vaihtuvien näyttelyiden tiloissa avattiin nykytanssinäyttely *Syvää liikettä*. Tanssintutkija Aino Kukkonen käsikirjoittamassa näyttelyssä tutkittiin kotimaisen nykytanssin historiaa kansainvälisyyden näkökulmasta. Suomalainen tanssitaide on aina ollut kansainvälistä. Taiteilijat ovat hakeneet koulutusta, elantoa, inspiraatiota ja yhteistyötä ulkomailta. Toisaalta ulkomaiset opettajat, ryhmät ja koreografit ovat vierailleet ahkerasti Suomessa.

Näyttelyssä tutustutaan suomalaisen nykytanssin historiaan 1900-luvun alusta 2000-luvulle saakka. Millainen on ollut tanssitaiteilijan työn tarina? Millaiset erilaiset vaikutteet ovat olleet läsnä suoma-

laisessa tanssitaiteessa? Millaista on ollut syvä liike eri aikoina?

Syvää liikettä -näyttelyssä on esillä arkistolöytöjä sekä uusia avauksia nykykentältä. Haastattelutallenteissa pääsevät ääneen Marjo Kuusela, Jorma Uotinen, Susanna Leinonen, Katri Soini ja Valtteri Raekallio, jotka kertovat, miten kansainvälisyys on vaikuttanut heidän työssään. Monet näyttelyssä mainitut teokset heräävät eloon nykytanssikoosteessa, jossa on mukana teoksia 1980–2000-luvuilta.

Näyttelystä löytyy myös osio, joka avattiin erillisessä osallistamishankkeessa tanssitaiteilijoiden täytettäväksi ja saaduista materiaaleista koottiin erillinen videokoste.

Näyttelyn käsikirjoitti FT Aino Kukkonen. Visuaalisesta ilmeestä vastasi graafinen suunnittelija Tuija Kuusela ja näyttelyarkkitehtina toimi Tarja Kunttunen. Haastattelut toteutti Raisa Rauhamaa.

Avajaisissa 2.11.2021 esiintyivät Valtteri Raekallio ja Marjo Kuusela. Kuva: Ilona Kempainen.

Syvää liikettä. Kuva: Ilona Kempainen.

VALMISTAUTUMISTA TULEVAAN

Syvää liikettä -näyttelyn ohessa suunniteltiin ja tuotettiin toista kattavaa retrospektiivistä näyttelyä. Yhdessä Suomen Kansallisteatterin kanssa valmisteltiin näyttelyä *"Yleisö oli raivoissaan ihastuksesta!" – Suomen Kansallisteatteri 150 vuotta*, jossa käydään eri teemoin läpi Suomalaisen Teatterin, vuodesta 1902 Suomen Kansallisteatterin, 150-vuotinen taival. Varsinainen juhluvuosi on vuosi 2022, ja sekä pystytys että avajaiset ovat varsinaisesti seuraavan vuoden alussa 20.1.2022, mutta itse näyttelyprosessi suunnitteluineen, taiteellisine valintoineen ja rakennuksineen täytti osaltaan merkittävästi museon toimintavuotta 2021.

KIERTONÄYTTELYT

Teatterimuseon tehtävänä valtakunnallisena erikoismuseona on toimia ja näkyä kaikkialla Suomessa. Kiertonäyttelyt ovat yksi tapa toteuttaa tätä valtakunnallista tehtävää. Teatterimuseon näyttelyt ovat yleensä esillä ensin museon omissa tiloissa Helsingissä, minkä jälkeen ne lähtevät kiertämään eri puolille Suomea.

Vuonna 2021 Teatterimuseolla oli kolme kiertoon tarjottavaa näyttelyä, Måns Hedströmin teatterijulisteita esittelevä näyttely, Aleksis Kiven romaanin näyttämösovituksista kertova näyttely *Seitsemän veljestä – romaanista näyttämölle* ja Tarpeistokillan kanssa yhteistyössä toteutusta *Tarpeisto pääroolissa* -näyttelystä muokattu kiertonäyttelyversio.

Tarpeisto pääroolissa -kiertonäyttely esiteltiin useiden pohjoissuomalaisten teattereiden aulatiloissa. Niissä näyttely oli kaikkien teatterikävijöiden nähtävillä. Näyttely vieraili Oulun kaupunginteatterissa 30.8.–30.9.2021, Rovaniemen kaupunginteatterissa 1.10.–29.10.2021 ja Kajaanin kaupunginteatterissa 1.11.2021–22.1.2022.

TEATTERIMUSEON SISÄLTÖJÄ VERKOSSA

VERKKONÄYTTELYT

Verkkonäyttelyt tuovat museon aarteet saavutettaviksi kotisohvalle: verkkonäyttelyyn voi tutustua missä ja milloin vaan. Verkkonäyttelyt toteuttavat kiertonäyttelyiden ohella Teatterimuseon valtakunnallista tehtävää. Lisäksi niissä voidaan syventyä tarkemmin esittävien taiteiden ilmiöihin tai teatterihistoriaan. Joskus verkkonäyttely muokataan museossa nähdystä vaihtuvasta näyttelystä, joskus näyttely toteutetaan suoraan verkkonäyttelyksi.

Tunteita ja eleganssia

Verkkonäyttely Tunteita ja eleganssia johdattaa 1930-luvun Viipuriin, jonka vireästä teatterielämästä kertovat valokuvaaja Eino Partasen valokuvat. Viipurilainen teatterielämä oli vilkasta ja kaupungin teatteritarjontaa tasokasta. Kaupungin näyttämöillä nähtiin operetteja ja komedioita, monipuolista teatteriohjelmistoa kansanteatterista käännoösklassikoihin, lastenteatteria unohtamatta.

Tragedia ajassa – ajaton tragedia

Verkkonäyttely esittelee Suomessa esitetyjä antiikin kreikkalaisia tragedioita. Näyttelyn sisältö lähtee liikkeelle 1980-luvun esityksistä ja kulkee aina 2013 vuoteen saakka.

Uutta, tuntematonta, unelmaa

Modernistinen lavastustaide rantautui Suomeen 1920- ja 30-luvulla, samaan aikaan kuin lavastajan ammatti vakiintui maamme teattereissa. Uutta, tuntematonta, unelmaa esittelee lavastustaiteen modernismia ja uudistushenkisiä lavastajia Suomessa sotienvälisenä aikana.

Ihmisen heijastus

– skenografi Pekka Ojamaa 1947–2008

Verkkonäyttely esittelee Suomen tunnetuimpiin kuuluvan skenografin taiteellista työskentelyä. Pekka Ojamaa työskenteli freelancerlavastajana ja -pukusuunnittelijana suuressa osassa Suomen ammatti-teattereita.

Voima ja lumo

– kohtauksia historian näyttämöiltä

Voima ja lumo tarkastelee Suomen teatterihistoriaa 1700-luvun puolivälistä 2000-luvulle. Kohtaus kohtaukselta tutustutaan taiteeseen ja viihteeseen, yleisöön ja yhteiskunnan ilmiöihin, teatterin voimaan ja lumoon kautta aikojen.

Voiman vuodet – tasapainottelua Tampereen Työväen Teatterissa 1919–1935

Näyttelyssä tarkastellaan aatteellisen ja viihteellisen ohjelmiston merkityksiä Tampereen Työväen Teatterissa.

Verkkonäyttelyjen lisäksi verkossa on useita eri näyttelyihin liittyviä verkkojulkaisuja, viimeisimpänä vuonna 2019 toteutettuun Kivi kääntyy- näyttelyyn liittyvä julkaisu.

JOULUKALENTERI

Teatterimuseon perinteisessä verkossa julkaistussa joulukalenterissa esiteltiin kokelmien teatterinukkeja.

MOBIILIOPASTUS

Teattereita Helsingin menneisyydestä on edelleen verkossa seurattavissa, samoin vuosien mittaan kertynyt muu aineisto.

KS. MYÖS YLEISÖTYÖ VERKOSSA

Pandemian vuoksi verkkoon kehitettiin tänäkin vuonna runsaasti uusia mahdollisuuksia osallistua ja seurata Teatterimuseon toimintaa

Yhteistyössä on voimaa –hankkeen toimet vuonna 2021

Vuonna 2020 käynnistyneessä hankkeessa kehitetään yhteisöllistä toimintatapaa, jossa esittävien taiteiden kenttä osallistuu näyttelyiden sisällöntuotantoon yhdessä museon asiantuntijoiden kanssa.

Osana hankkeen toimia on vuonna 2021 luotu uusia keskusteluyhteyksiä esittävien taiteiden ammattilaiskentällä ja kartoitettu kentän toimijoiden näkemyksiä osallistavasta näyttelykäsikirjoittamisesta. Hankkeen toimina on avattu ammattikentälle suunnattu, digitaalisen aineiston keruutyöhön suunniteltu verkkoalusta. Verkkoalustalla myös toteutettiin ensimmäiset aineistokeruut. Vuoden 2021 aikana toteutettiin myös ammattikentälle suunnattu kysely, jolla kerättiin ajatuksia ja toiveita liittyen Teatterimuseon tulevaan, vuonna 2023 avattavaan ydinnäyttelyyn.

Alkuvuonna 2021 hankkeessa jatkettiin edellisvuonna aloitettua esittävien taiteiden toimijoiden näkemysten kartoitusta. Esittävien taiteiden ammattilaisten näkökulmia, sisältö- ja painotustoiveita selvitettiin haastatteluin, jotka toteutettiin pandemiatilanteesta johtuen pääasiallisesti etäyhteyksin. Yhdessä ammattilaisten kanssa pohdittiin muun muassa mitä kerätään ja miksi kerätään, mikä motivoisi osallistumaan hankkeeseen, mikä estäisi osallistumasta ja mitä omasta työstä haluaisi kerrottavan. Haastattelusta saatiin tietoa ohjenuoraksi verkkoalustan suunnittelutyöhön.

Huhtikuussa 2021 mallinnettiin tulevaa verkkoalustaa pohjatyönä alustan tekniselle toteutukselle. Teatterimuseon asiantuntijoiden kanssa pohdittiin verkkoalustalle sijoitettavien kysymyslomakkeiden sisältöjä ja niihin liittyviä tekijänoikeudellisia kysymyksiä. Verkkoalustan tekniseksi toteuttajaksi valittiin tarjouksen perusteella Fakiirimedia. Hyväksyttyä tarjousta pohjustettiin esittelemällä suunnitelma verkkoalustan sisällöstä ja rakenteesta Fakiirimedian toimitusjohtaja Hape Haavikolle. Haavikko työsti verkkoalustan lomakerakennetta kiinteässä yhteistyössä projektituottajan kanssa.

Verkkoalusta avattiin kesällä 2021. Alustalle avataan esittävien taiteiden ammattilaisille suunnattuja, vaihtuvia aineiston keruukohteita, jotka määritellään näyttelysuunnittelun edetessä. Alusta on myös yhteistyön ja tiedotuksen väline. Haastatteluiden taustoitettaman suunnittelun johtopäätös oli, että kannattaa luoda tarkkaan rajattuja keräyskohteita. Tarkkaan rajatusta keruusta ammattilaisen on helpompi tunnistaa oma aiempi toimintansa tai tulevat suunnitelmansa. Todettiin, että aineistokeräystä vastaanottajaksi kannattaa selkeästi nimetä yksi tai useampi henkilö.

Linjattiin, että omien tiedotuskanavien lisäksi keräyksistä kannattaa viestittää kohteesta riippuen ammattikiltojen, eri taidealojen tiedotusorganisaatioiden ja henkilökohtaisen viestittelyn yhdistelmällä. Viestinnän puheenparren kannattaa olla täsmällistä, korostaa taiteilijan tai kulloisenkin kentän toimijan omaa asiantuntijuutta. Pitää muistuttaa, että museo viime kädessä vastaa näyttelyiden luomisesta.

Aineistokeruut auki

Näillä eväyksillä avattiin ensimmäinen verkkoalustalla toteutettu aineistokeruu heinäkuussa 2021. Keruu liittyi marraskuussa 2021 avattuun näyttelyyn Syvää liikettä – suomalaisen nykytanssin kansainvälinen historia. Näyttelyn teemana on nostaa esiin, miten kansainväliset virtaukset, impulssit, yhteistyö ovat vaikuttaneet ja näkyvät tanssitaiteilijan työssä. Tähän teemaan liittyen pyydettiin lähettämään digitaalisessa muo-

dossa aineistoa, valokuvia, äänitallenteita, liikkuvaa kuvaa, joka liittyy nykytanssissa tehtyyn kansainväliseen yhteistyöhön.

Aineistokeruun lisäksi Teatterimuseon verkkosivuille toteutettiin avoin tekstilomake edistämään museon esittävien taiteiden ammattikentän yhteydenpitoa. Lomakkeen nimeksi tuli ”Ehdota, ideoi, kommentoi”. Lomakkeella ammattikentän toimija voi lähettää tekstimuotoista tietoa työstään ja taiteestaan näyttelytyöryhmälle. Lisäksi lomake tarjoaa mahdollisuuden vapaasti ehdottaa ja ideoida, millaisia näyttelysisältöjä, toimintaa tai tapahtumia Teatterimuseossa pitäisi olla.

Kesällä 2021 avattiin myös toinen aineistokeruu, jossa etsittiin materiaalia Teatterimuseon sisäänkäynnin yhteyteen sijoitettavaan valokuva- ja videoprojisointiin. Aineistokeräys suunniteltiin yhdessä tulevan ydinnäyttelyn käsikirjoittaja Taija Raution ja visuaalisti Minna Santakarin kanssa.

Aineistokeruun taustalla oli keväällä 2021 alkanut Teatterimuseossa alkanut remontti, jonka jälkeen museo avattiin yleisölle marraskuussa. Uutena osiona päätettiin toteuttaa näyttelyiden sisääntulo Kaapelitehtaan toisessa kerroksessa. Sisäänkäynnissä museokävijöitä vastaanottaa kokonaisuus, joka muodostuu puvuista ja esineistä sekä suurikokoisesta valokuva- ja videoprojisoinnista. Aineistokeräyksellä esittävien taiteiden ammattilaiset kutsuttiin mukaan toteuttamaan tätä museokävijän ensisilmäystä esittäviin taiteisiin.

Päätettiin, että tässä keruussa voidaan suhtautua väljemmin ajatukseen tarkasti rajatusta keruukohteesta. Projisoinnissa pyörii toistuva valokuvien ja liikkuvan kuvan sarja, jossa ovat edustettuina kaikki museon vastuulla olevat esittävien taiteiden alueet eli teatteri, tanssi, ooppera, sirkus ja esitystaide. Keruukutsu esitettiin kaikille näille alueille, ilman rajauksia esimerkiksi taltiointiajankohdasta. Näytteet saivat olla aiemmasta tai juuri työn alla olevasta teoksesta, otteita puurtamisesta, hauraasta hetkestä tai ovalluksesta.

Keruun yhteydessä haluttiin viestittää esittävän taiteen kentälle diversiteetistä. Materiaali laajentaa kävijöiden ymmärrystä esittävien taiteiden moninaisuudesta ja moniäänisyydestä. Kerrottiin, että keruuseen osallistumalla on mukana laajentamassa tuota ymmärrystä sekä syventämässä Teatterimuseon ja esittävien taiteiden ammattikentän välistä vuorovaikutusta.

Ensimmäisen keruun aineistosta

Syvää liikettä -näyttelyn ammattikentälle joukkoistettu keruu tuotti aineistoa seuraavasti:

Verkkosivujen aineistolomakkeella saatiin valokuvia tanssiryhmä Auracon teoksesta *Me – Me*. Paljon yleisötyötä tekevä Auraco on yksi eniten ulkomailla esiintyvistä suomalaisista tanssiryhmistä. Vastaanotetut kuvat olivat kiertueelta Hong Kongista.

Aineistolomakkeella saapuivat myös valokuvat teoksesta *Lost, Missing and Forgotten*. Teos on suomalaiskorealaista yhteistyötä koreografeinaan Sari Palmgren (Suomi) ja Na Hoon Park (Korea). *Lost, Missing and Forgotten* valittiin korealaisten ja suomalaisten tanssitaiteilijoiden yhteistyötä tukevan Korea–Finland Connection -hankkeen vuoden 2012 projektiksi. Ensi-ilta oli 11.10.2012 Soulessa.

Edelleen aineistolomakkeella saapunutta materiaalia olivat valokuvat Willman Dance Companyn *Old people, Odd people* -teosvierailusta ja työpajasta Dominikaanisen tasavallan Edanco-nykytanssifestivaalilla 29.–30.9.2016. Sähköisellä lomakkeella lähetettiin valokuvia myös suomalaisargentiinalainen koreografi Favela Vera Ortiz teoksesta *FIGURE HUMAINE*. Teoksen ensi-ilta 18.12.2020 oli ollut koronatilanteesta johtuen vain yhdelle katsojalle. Ensi-ilta tallennettiin ja teos julkaistiin verkossa.

Verkkoalustalla julkaistu osallistumiskutsu innosti sähköisen lomakkeen lisäksi toimitamaan materiaalia myös muita kanavia hyödyntäen.

Pariisissa työskentelevä valokuvaaja Erik Wickström toimitti eri alustalla valokuvia koreografi Ismo-Pekka Heikinheimon Ismo Dance Companylle valmistamasta teoksesta *Anybody's Architecture: Some Body*. Esityskuvat olivat teoksen vierailusta AESTIVAL Summer Contemporary Art Festival – festivaalilta Pariisista.

Tieto aineistokeruusta verkkoalustalla siivitti Tero Saarinen Companyn ja Kekäläinen & Companyn ottamaan yhteyttä. Näyttelykäsikirjoituksessa oli näitä keskeisiä nykytanssin toimijoita jo huomioitukin, mutta koreografi Sanna Kekäläisen ja Tero Saarinen Company tuottaja Iris Aution yhteydenotot jäsensivät, kuinka heidän aineistonsa näyttelyssä sijoittui. Samalla tarkentui tieto Teatterimuseon kokoelmiin toimitettavista aineistoista.

Ensimmäinen aineistotoimitukseen johtanut yhteydenotto tanssinäyttelyn keruun johdosta tuli tanssija-arkeologi Suvi Tuomiselta. Ohjaaja Pieter-Jan Van Dammen kanssa tuotettu dokumentti-fiktioelokuva suomalaisen nykytanssin pioneerin Elsa Puolanteen kiertueista Lapissa toisen maailman sodan aikaan kanssa päätyi näyttelyyn. Lisäksi Tuominen toimitti näyttelyyn valokuvia Elsa Puolanteen ryhmässä tanssineen Mirri Karpion jäämistöstä.

Toisen keruun aineistosta

Ammattikentälle kohdistettu keruu Teatterimuseon sisäänkäynnin projisointiin tuotti aineistoa seuraavasti:

Laajasti Euroopassa kiertävä, nykytanssia, -teatteria ja performanssitaidetta yhdistävä esitystaideryhmä Oblivia osallistui valokuvilla teoksestaan *MOPMA - Museum of Postmodern Art*. Kuvat olivat Essenistä, Saksasta viisiosaisen esityssarjan ensimmäisen osan ensi-illasta.

Erityisen näyttäviä, projisointiin päätyneitä valokuvia toimitti kansainvälistä tunnistusta niittänyt nykysirkusryhmä Circo Aereo. Kuvia saatiin kolmesta esityksestä: *The Pianist* (2013), *The Artist* (2017) ja yhteistyössä Defunensemblen kanssa toteutettu *Concerto Planos* (2016).

Laajan, retrospektiivimaisen koosteen valokuvia ja videoita useammasta teoksesta toimitti Performanssiduo Kainulainen & Latva, joka osallistujista selkeimmin tunnisti mahdollisuuden jättää jäsennellysti arkistoitu jälki omasta, muutoin hetkessä elävästä ja sen mukana katoavasta työstä.

Tanssinäyttelyn keruun yhteydessä mainittu Favela Vera Ortizin *FIGURE HUMAINE* -teos osallistui myös sisäänkäynnin projisointiin videokatkelmalla teoksesta. Vera Ortizin kanssa osallistamishankkeesta käynnistynyt yhteistyö on sittemmin laajentunut

ja saanut uusia muotoja. Tulevaa teostaan koreografi on harjoittanut Teatterimuseon tiloissa residenssitaiteilijana.

Kahden aineistokeruun toteuttaminen verkkoalustalla on samalla toiminut uuden, osallistavan näyttelykäsikirjoittamisen kokeiluna. Alustan toimivuudesta ja mahdollisista kehityskohteista saatiin konkreettista näyttöä, kun esittävien taiteiden ammattikentän toimijat lähettivät materiaalia. Korjauksia voitiin tehdä jo keruiden ollessa käynnissä. Hankkeessa saatiin syvällisempi ymmärrys, miten Teatterimuseon arjessa käytännössä vaikuttavat aineistolomakkeen yksittäisten sarakkeiden täyttäminen tai täyttämättä jättäminen.

Kentältä tulneiden yhteydenottojen perusteella jatkamisen arvoiseksi on osoittautunut myös avoin tekstilomake.

Kysely ydinnäyttelystä

Syksyllä 2021 hankkeessa tehtävä työ painottui vahvasti tiedottamiseen aineistokeruista sekä etä- ja lähitapaamisiin ja yhteydenpitoon hankkeesta kiinnostuneiden esittävien taiteiden ammattilaisten kanssa. Mitä lähemmäksi näyttelyiden avautumista tultiin, sitä enemmän työllistivät myös saapuneen aineiston ja siihen liittyvien käyttöluopien parissa työskentely.

Loppuvuonna toteutettiin vielä ammattikentälle suunnattu lomakekysely liittyen tulevaan ydinnäyttelyyn. Otsikolla ”Oi kerro meille mietteesi” esitettiin seuraavia kysymyksiä:

- Mitä Teatterimuseon tulevassa ydinnäyttelyssä pitäisi kertoa työstäsi? Mitä pitäisi tehdä näkyväksi?
- Mitä haluaisit jokaisen ymmärtävän ja tietävän omasta alastasi?
- Mitä haluaisit tietää Teatterimuseosta osallistuaksesi näyttelysisältöjen pohtimiseen?
- Miten Teatterimuseon pitäisi mielestäsi pitää yhteyttä esittävien taiteiden ammattikentän kanssa?

Lomakekyselystä oli pääteltävissä, että vastauksia saatiin varmimmin, kun kysymykset lähetettiin yksittäisenä sähköpostina henkilökohtaisesti osoitetun saatekirjeen kera ja vastaanottajaa tiedotettiin puhelimitse ennen sähköpostin lähettämistä.

Lomakekyselystä ydinnäyttelyn suunnitteluun suodattui keskeisimpinä huomioina, että yksin ei pärjätä. Tarvitaan joukko päteviä taiteilijoita, jotta taideteos syntyy. Taiteiden välisyys ja tekijät teoksen takana ovat tärkeitä. Heidän työnsä merkitys kokonaisuudessa pitää saada näkyväksi.

Lopuksi

Kolme kuukautta lisäaikaa vuodelle 2022 saaneessa hankkeessa tehdään vielä keruualustan evaluointia toimivan kokonaisuuden rakentamiseksi. Lisäksi luodaan kuvaus osallistavan näyttelykäsikirjoittamisen prosessista ja työmallista. Hankkeessa valmistetaan malli jatkaa työtapaa ja soveltavin osin hyödyntää sitä muualla museokentällä. Lisäksi hanke raportoidaan rahoittajalle.

Kuva: Siiri Ervasti

YLEISÖTYÖ, TAPAHTUMAT, PALVELUT

YLEISÖTYÖ

Yleisötyönkin kannalta vuosi oli monella tavalla poikkeuksellinen. Koronarajoitusten vuoksi työpajojen ja muun lähitoiminnan järjestäminen oli hankalaa ja välillä kiellettyä. Lisäksi museo oli kokonaan suljettu peruskorjauksen takia yli puoli vuotta. Tämän vuoksi osa Teatterikasvatuksen tapahtumista muunnettiin verkkoon sopivaksi. Yleisötyön työntekijät osallistuivat myös tavallista intensiivisemmin, yhdessä muun henkilökunnan kanssa, koko museon näyttelytilojen ja näyttelyiden uudistustyöhön. Yleisötyö suuntautui myös toisella tavalla entistä enemmän ulospäin. Vuoden aikana kehitettiin ja alettiin toteuttaa useita yhteistyöprojekteja sekä Kaapelitehtaalla toimivien muiden museoiden, Helsingin kaupungin, että ulkomaa-laisten taidetoimijoiden kanssa. Vaikeista olosuhteista huolimatta järjestettiin 153

ohjattua tapahtumaa tai työpajaa, joista noin puolet toteutettiin museon omissa tiloissa ja toinen puoli museon ulkopuolella.

MUSEON TILOISSA JA VERKOSSA JÄRJESTETTY TOIMINTA

Tarpeisto pääroolissa -näyttelyyn suunniteltiin etätyöpaja, johon pystyi osallistumaan päiväkodissa, koulussa tai kotona, ryhmälle tai itselle sopivana aikana. Työpajassa tutustuttiin näyttelyyn video-opastuksen kautta. Sen jälkeen valmistettiin teatterikukka eli tarpeistoesine. Tarpeistonvalmistaja Mirja Partti näytti ja ohjeisti kukan valmistuksen videolla ja teko-ohjeet löytyivät myös nettisivulta.

Teatterikerho ja kurssit

Kevään teatterikerho kokoontui kerran viikossa. Se pystyttiin turvallisesti järjestämään lähiopetuksena suljetussa muse-

ossa. Jokaisella harjoituskerralla kuvattiin pienryhmissä esitykseen materiaalia. Koska elävää esitystä ei voitu järjestää, materiaaleista koostettiin pieni elokuva. Siitä järjestettiin kerholaisille oma näytäntö ja se lähetettiin myös osallistujien kotijoukoille.

Kesäkursseja tai syksyn teatterikerhoa ei museon peruskorjauksen vuoksi voitu järjestää. Marraskuussa, museon avauduttua, järjestettiin nuorille viikonlopun mittainen improvisaatiokurssi.

Oheisohjelmat

Koska perinteistä talvilomaseikkailu -yleisöpeliä ei voitu pandemiatilanteen vuoksi järjestää, se toteutettiin videomuodossa. *Remonttirevyy*-seikkailussa kuljettiin Teatterimuseon näyttelyissä, tavattiin Teatterikissa ja sen kaverit. Osallistujat tekivät tehtäviä ja autoivat yhdessä "museon asukkaita" kohtaamaan muutosta ja tulevaa remonttia. Video oli katsottavissa milloin tahansa ja siihen liittyi Kahoot pelipohjaisessa oppimisympäristössä järjestetty tietovisa.

Tyky-toiminta sekä lapsille suunnattu omaehtoinen toiminta

Museo avattiin marraskuussa ja sen jälkeen, varsinkin työyhteisöt ja vapaa-ajan ryhmät vierailivat museossa. Työyhteisöille oli tarjolla työkykyä ja työyhteisöä vahvistavia kokonaisuuksia erilaisilla painotuksilla mm. esiintymisjännitys, ryhmän vuorovaikutus- tai asiakaspalvelutilanteiden harjoittelu toiminallisesti draaman keinoin. Muut vapaa-ajan vierailijat olivat pääasiassa lapsia, joille järjestettiin Synttäriseikkailuja.

Yhteistyötä ja koulutusta

Museo-, teatteri- tai kasvatusalaan liittyvien korkeakoulujen tai muiden oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä jatkettiin edelleen pandemiatilanteen ja museon remontin niin salliessa. Opintokokonaisuuksien ideana oli, että opiskelijat tutustuivat museon toimintaan ja suunnittelivat yleisötyöhön liittyvän kokonaisuuden yhdessä teatteripedagogin kanssa.

Helsingin yliopiston Museot oppimisympäristönä -kurssin opiskelijat toteuttivat

Helsingin yliopiston Museot oppimisympäristönä -kurssin opiskelijat toteuttivat Talviloman 2021 *Remonttirevyy*-videoseikkailun. Kuva: pysäytyskuva videotallenteesta.

Talviloman 2021 *Remonttirevy*-videoseikkailun. Suurin vaikeus toteutuksessa oli saada aikaan vuorovaikutteinen kokemus videon muodossa. Suunnittelutyö ja opetus tapahtui hybrinä verkossa ja lähiopeutuksena.

Vapaaehtoistyö

TET-harjoittelijat (syksy 2021) suunnittelivat yleisölle joululomaa varten pelin, jossa rohkaistiin kävijöitä sekä uuden tilan ja näyttelyiden tutkimiseen ja katsomiseen että toiminnallisiin tehtäviin.

Muuta vapaaehtoistyötä ei vuonna 2021 voitu toteuttaa pandemiarajoitusten ja peruskorjaustöiden takia.

Kulttuurikaverit

Teatterimuseo oli mukana Helsingin kulttuurikeskuksen, sosiaali- ja terveysviraston ja Lähiöprojektin järjestämässä Kulttuurikaveritoiminnassa. Sen tavoitteena on edistää kulttuuripalvelujen saavutettavuutta. Toimintamallissa Helsingin kaupungin kouluttamat vapaaehtoiset kulttuurikaverit lähtevät seuraksi tai vertaisoppaiksi eri tapahtumiin. Teatterimuseo tukee erityisesti useamman kulttuurikaverin ja heidän asiakkaidensa yhteistä ryhmävierailua, koska isomman joukon mukana olo rohkaisee kohderyhmää keskustelemaan ajatuksista, muistoista tai heittäytymään kokeilemiseen.

YHTEISTYÖHANKKEET

Kaapelimuseot uusi konsepti

Teatterimuseon, Suomen valokuvataiteen museon ja Hotelli- ja ravintolamuseon yleisötyö muodostavat Kaapelimuseot yhteistoimintaryhmän. Lähtökohtana on se, että museoiden resurssien yhdistämisestä hyötyvät kaikki. Yhdessä kolme museo- ta saa enemmän näkyvyyttä. Niiden sekä pedagoginen, sisällöllinen osaaminen että erilaiset toimintatavat rikastuttavat toinen toisensa toimintaa. Museot ovat aikaisem-

minkin tehneet yhteistyötä kuten perhepäivät, museokorttiklubit, Psykoanalyysin yö jne. Uusi konsepti on kuitenkin suunnitelmallisempi ja kokonaisvaltaisempi kuin aikaisemmin. YTY eli ”yhteistyöyleisötyöryhmä” on kokoontunut vähintään kerran kuussa keskustelemaan ja kehittämään toimintaa ja yhteistä sisällöntuotantoa.

Museoboksi

Museoboksi on ensimmäinen suuri kolmen museon yhteistyö. Projektiin on saatu rahoitusta Museoviraston Innovatiivisesta rahastosta. Museoboksi -hankkeessa kehitetään kohtaamispaikkaa, joka on sekä virtuaalinen että fyysinen tila ja oppimisympäristö. Se on koulussa, kirjastossa tai muussa julkisessa tilassa sijaitseva huone, johon käyttäjät/oppijat/yleisö kokoontuvat. He ovat sieltä yhteydessä museossa on line -kuvattavaan ohjaajaan, jonka johdattamana työpajaan osallistutaan. Museoboksi on uudenlainen, yhteisöllinen museokokemus, johon voi tulla mukaan missä vain, jos käytössä on videotykki ja äänentoistolaitteet. Hankkeessa pilotoidaan toimintamallia, joka toivotaan kiinnostava myös kansainvälisesti.

Muut hankkeen yhteistyökumppaneita suunnittelu- ja testausvaiheessa ovat Haa- ga-Helia ammattikorkeakoulu ja Hämeenlinnan kaupunginkirjasto.

Työpajatarjotin

Teatterimuseo ja Hotelli- ja ravintolamuseo saivat Opetus- ja kulttuuriministeriöstä ”Erityisavustuksen lasten ja nuorten osallistumista taiteeseen ja kulttuurielämään lisäävien hankkeiden toteuttamiseen.” Apurahalla järjestettiin syksyllä 2021 Työpajatarjotin-pajoja paikan päällä päiväko- deissa sekä ala- että yläkouluissa. Kahden museon sisällöistä koostettu Työpajatarjo- tin oli monipuolinen ja tarjosi valittavaksi paljon vaihtoehtoja eri ikäisille lapsille ja nuorille. Teatterimuseon pajoissa päästiin

mm. liittymään Sirkus Huuhaan hupsuun seurueeseen, improvisoimaan, pohtimaan omaa identiteettiä tai tutkimaan, miten asenteet ja mielipiteet vaikuttavat meihin. Hotelli- ja ravintolamuseon pajoissa mm. maisteltiin ja haisteltiin isovanhempien lapsuudesta tuttuja makuja ja tuoksuja, tutustuttiin ruokaperinteisiin ja pohdittiin omaa ruokasuhdetta. Toiminta jatkuu keväällä 2022.

Kulttuurin kummilapsi -toiminta eli Kuku
Helsingin kaupunki rahoittaa Kulttuurin kummilapset toimintaa. Se tarkoittaa sitä, että kaikki vuodesta 2020 eteenpäin syntyvät helsinkiläiset lapset kutsutaan kulttuurin kummilapsiksi. Kummilapset saavat kutsun vuosittain kahteen tapahtumaan, kunnes lapsi aloittaa koulun. Tapahtumat ovat osallistujille maksuttomia. Kaapelin toimijat mm. Teatterimuseo, Suomen valokuvataiteen museo ja Hotelli- ja ravintolamuseo saavat omat kummilapsensa vuonna 2022. Toiminnan ja tapahtumien suunnittelu ja yhteistyötapojen suunnit-

telu on kuitenkin aloitettu keväällä 2021, jotta olemme valmiita vastaanottamaan omat kummilapsemme.

TIETO- JA KUVAPALVELU

Tieto- ja kuvapalvelu vastaa sekä museon omaan materiaaliin että yleisesti teatteriin liittyviin tiedusteluihin. Asiakkaita palvelee puhelimitse, sähköpostitse ja Kysy museolta -palvelun kautta, sekä paikan päällä tutkijasalissa. Käyntiaika varataan aina etukäteen. Mikäli asiakkaalla ei ole mahdollisuutta tulla tutkimaan aineistoja paikan päälle, voidaan tietopalvelua tehdä sovituksessa määrin maksullisena selvityksenä, johon sisältyy tiedonhakuja ohella esimerkiksi jonkin verran aineistokopioita.

Kuvapalvelun kautta toimitettiin tilaajille digitaalisia kopioita valokuvista ja muusta aineistosta tutkimus- ja julkaisukäyttöön. Kuluneen vuoden aikana painottuivat museon omiin näyttelykokonaisuuksiin toimitetut kuva-aineistot, joiden kokonaismäärä oli mittava. Loppuvuodesta kuvapalvelua tehtiin myös vuoden 2022 alussa avattavaa Suomen Kansallisteatterin juhlanäyttelyä varten. Kansallisteatterin juhlavuoden julkaisuun toimitettiin myös useita aineistokuvia.

Koronapandemian vuoksi tutkijasali oli suljettuna 2.1.–31.3.2021. Tänä aikana asiakkaita palveltiin mahdollisimman paljon sähköpostitse ja joitakin hakuja laajennettiin myös aineistotasolle. Näin asiakkaan tiedonhakutarpeeseen voitiin rajatussa määrin vastata esimerkiksi lähettämällä digitaalisia kopioita muutamista yksittäisistä asiakirjoista tai lehtileikkeistä. Näyttelykiireiden ja kokoelmahallintajärjestelmän

Työpajatarjotin-hankkeessa Teatterimuseon ja Hotelli- ja ravintolamuseon työpajaohjaajat vierailivat kouluissa ja päiväkodeissa. Kuva: Mari Ala-Nikkola.

Remontin jälkeen juhlatilaisuuksia voidaan järjestää esimerkiksi pyöreässä Maneesi-tilassa.
Kuva: Heikki Suomi.

määrittelyn vuoksi tieto- ja kuvapalvelu oli kiinni jaksolla 1.10.–30.11.2021, sulkuajana hoidettiin kuitenkin jo aiemmin sovitut asiat.

Yksittäisten kävijöiden ohella tutkijasalissa ja kokoelmatiloissa vieraili loppuvuodesta Aalto-yliopiston Skenografian historia-kurssin opiskelijaryhmä, jolle esiteltiin museon kokoelmia ja aineiston haku- ja käyttömahdollisuuksia. Kokoelmatiloissa ryhmä tarkasteli valittuja teatteripuku- ja pienoismallikokonaisuuksia. Kurssiohjelmaan kuului opiskelijoiden pienimuotoiset, mm. museon aineistoihin pohjaavat tutkimustyöt. Myös Helsingin yliopiston teatteritieteen oppiaineen opiskelijat kävivät kurssitöittensä yhteydessä tutkimassa aineistoja.

JUHLAPALVELU

Teatterimuseon juhlapalveluiden tavoitteena on tuottaa sekä yritys- että yksityisasiakkaille onnistuneita juhlia, joissa museon tietosisällöt ja elämyksellisyys nousevat esiin. Juhlapalvelu on myös uusien museoasiakkaiden hankkimiskanava, juhlien kautta museo ja sen sisällöt tulevat tunnetuiksi museon perinteisiä asiakasryhmiä laajemmalle yleisölle. Teatterimuseon teatterikasvatuksen tuottama sisältö tarjoaa myös asiakkaille aivan uudenlaisia palveluita ja sisältöjä tavalliseen yritysjuhlan sisältöön verrattuna.

Juhlapalvelu työllistää ensisijaisesti museon muutenkin käyttämiä free lancereita, ja tarjoaa runsaasti työtilaisuuksia täydentämään tuntipalkkaisten työntekijöiden ansioita. Teatteri-ilmaisun ohjaajille on tarjolla myös työtilaisuuksia. Juhlapalvelu toimii pääosin museon aukioloaikojen ulkopuolella.

Vuonna 2021 museo joutui sulkemaan näyttelytilansa koronan vuoksi viideksi ensimmäiseksi kuukaudeksi, ja huhtikuussa päätettiin aikaistaa remontin alkamisaikaa. Remontin vuoksi museo oli suljettuna 1.11. saakka. Marraskuussa uusituissa tiloissa ehdittiin järjestää 17 asiakastilaisuutta, joulukuussa vielä ennen uusia rajoituksia 8 tilaisuutta. Joulukuulle varattuja tilaisuuksia siirtyi jälleen eteenpäin, ja osa aikasidonnaisista juhlista peruuntui kokonaan. Juhlapalvelutoiminta on tärkeä osa museon tulorakennetta. Sekä vuonna 2020 että vuonna 2021 koronasulkujen aiheuttamat taloudelliset menetykset sekä museolle että free lancer -työntekijöille olivat huomattavat.

Perusparannuksen myötä kunnostetut ja päivitettyt toimintatilat havaittiin kuitenkin teatteriaihteisten juhlien näyttämöksi hyvin soveltuviksi. Erityisesti Maneesin luoma avara interiööri poikkeaa huomattavasti aiemmista juhlatiloista.

MUUT TAPAHTUMAT, TAPAAMISET JA TILAISUUDET

Teatterimuseon toimintavuoteen on poikkeuksetta kuulunut runsaasti toimintaa, jonka motivoijana ovat olleet esillä olevat näyttelyt, oma kenttä ja yhteistyökumppanit. Tapaamisrajoitusten vuoksi myös tämä toiminta oli vuonna 2021 pääsääntöisesti mahdotonta. Tilaisuuksia on toteutettu sen mukaan kuin se on ollut mahdollista, mutta useat jo perinteisiksi muodostuneet tapaukset jäivät odottamaan ”parempia aikoja”.

TAITEILIJATAPAAMISET

Vaikka mikään näyttely ei ollut auki, halusimme myös keväällä toteuttaa ohjelmaa verkkoon. Jatkoimme suosituksia tulleita taiteilijatapaamisia vaikkei yleisöä paikalle ei voitu ottaa. 7.4. Kirsikka Moring haastatteli pitkän teatteriuuran tehnyttä teat-

terinjohtajaa ja ohjaajaa Maarit Pyökäriä. Haastattelu livestriimattiin ja tallenne siitä on katsottavana YouTubessa. Toukokuun vieraana oli – niin ikään monipuolisesta ja pitkästä taiteilijaurasta tunnettu näyttelijä Heidi Herala, jonka Everstinna Helsingin kaupunginteatterissa oli vielä elävänä mielessä. Myös 5.5. toteutettu haastattelu striimattiin, ja tallenne löytyy YouTubesta.

Remontti teki toiminnan museotiloissa kesän ja alkusyksyn aikana mahdottomaksi, mutta *Syvää liikettä* -näyttelyn avauduttua haastateltavaksi kutsuttiin – näyttelyn teemoihin liittyen – 13.11. tanssija, koreografi, laulaja Jorma Uotinen ja joulukuussa 11.12. tanssija, koreografi, esitystaiteilija Reijo Kela. Pitkästä aikaa myös yleisö saattoi saapua paikalle. Molemmat haastattelut myös striimattiin tai tallennettiin.

ESITYKSET

Animal Mal

Koreografi Favela Vera Ortiz työskenteli parin viikon ajan museon tiloissa uuden Animal Mal -tanssiteoksensa parissa. Harjoitukset järjestettiin marraskuussa osin näyttelyn auki ollessa, jolloin yleisö sai seurata avoimia harjoituksia. Paikalla avoimissa harjoituksissa olivat Favela Vera Ortizin lisäksi tanssijat Tanja Illukka ja Elina Valtonen.

Hyvänen aika!

Henry Räsäsen monologiesitys Hyvänen aika! – maata kiertävän runonlausujan taiteilijajuhla nähtiin Arkadia-teatterissa marraskuussa neljä kertaa. Hyvänen aika! kertoo tragikoomista elämää eläneen kiertue-esiintyjän taiteilijajuhlasta. ”Paljastuksia täynnä olevan juhlaillan seremoniamestarina toimi taiteilijan autokuski, joka on neljännesvuosisadan kestäneen keikkailun aikana nähnyt ja kokenut kaiken.” Monologin ohjasi Juhani Joensuu, ja se oli tekijäkaksikon yhdessä käsikirjoittama.

Vuonna 2021 voitiin järjestää kaksi taiteilijatapaamista elävän yleisön edessä. Marraskuussa uudella maneesilla nähtiin tanssija, koreografi, laulaja Jorma Uotinen. Kuva: Ilona Kempainen.

SEMINAARIT

Esitystaiteen keskus Eskuksen kanssa yhteistyössä suunniteltu seminaari oli alun perin tarkoitus toteuttaa jo vuonna 2020, mutta se peruutettiin pandemian vuoksi. Miten taiteesi tallentuu vol 2 – Katsojasta kokijaksi, kokijasta osallistujaksi -seminaari pidettiin lopulta verkkomuotoisena 15.2.2021. Webinaarissa pohdittiin tallennustyötä esitystaiteen ja erityisesti yleisöä osallistavien esitysten näkökulmasta. Alustuspuheenvuoroissa ja työpajaosuuksissa pohdittiin esimerkiksi seuraavia kysymyksiä: Miten teoksista jäljelle jäänyt aineisto kuvaa produktion luonnetta? Jääkö osallistavuudesta jälki dokumentteihin? Miten dokumentoida osallistujan kokemusta ja panosta teoksessa? Alustajina toimivat Leena Kela (performanssitaiteilija, New Performance Turku Festivalin taiteellinen johtaja, Saaren kartanon residenssin toiminnanjohtaja), Tuija Kokkonen (taiteilija, tutkija, taiteellisen työn professori, Taide-

yliopiston Teatterikorkeakoulu), Päivi Laine (tutkija, Teatterimuseo), Riikka Niemelä (nykytaiteen tutkija, Turun yliopisto) ja Jani Tihinen (projektituottaja, Teatterimuseo).

Yhdessä Tarpeistokillan kanssa toteutettiin 26.4.2021 seminaari Eläimyys esittävässä taiteissa, joka liittyi Tarpeisto pääroolissa -näyttelyyn. Pandemian vuoksi tämäkin seminaari järjestettiin kokonaan verkossa. Webinaari käsitteli elämyyttä näyttämöllä sekä ihmisen elämyyttä, materialismia ja materiaalisuutta. Tarpeistonäyttelyyn sisältyneen Eläinstudion tavoin se haastoi osallistujan pohtimaan suhdettaan muihin eläimiin ja luontoon esittävien taiteiden kontekstissa. Webinaarissa alustivat Laura Gustafsson (kirjailija, dramaturgi), Mari Heinonen (tarpeistonvalmistaja, Mikkelin Teatteri), Pipsa Keski-Hakuni (tarpeistosuunnittelija, tohtoriopiskelija, Aalto-yliopisto), Juhani Koivisto (libretisti, dramaturgi) ja Jani Tihinen (projektituottaja, Teatterimuseo).

TIEDOTUS, MARKKINOINTI JA KÄVIJÄT

Vuosi 2021 oli edellistäkin poikkeuksellisesti Teatterimuseon viestinnän kannalta. Koronapandemia jatkui, ja kun rajoituksia alettiin loppukevästä keventää, alkoi museon remontti. Näyttelyt olivat suljettuina suurimman osan vuotta, eli yleisön suuntaan tehtävää näyttely- ja tapahtumatiedotusta ei käytännössä juurikaan voitu tehdä ennen marraskuisia avajaisia.

Edellisen vuoden tapaan painottuivat kullissien takaisesta museotyöstä kertovat tarinat, joita jaettiin Instagramissa ja muissa some-kanavissa. Remontin etenemisestä ja näyttelytyöstä kerrottiin, ja niiden myötä voitiin näyttää museolla olevan aktiivista toimintaa, vaikkei se yleisölle ollutkaan avoinna. Pääviestinämme vuonna 2021 oli kertoa, että pandemian epävarmuudesta huolimatta uskomme tulevaisuuteen ja panostamme uudistumiseen.

Museon verkossa olevia palveluita nostettiin esille valtakunnallisesti ja uusia si-

sältöjä tuotettiin. Taiteilijatapaamisia järjestettiin livestriimeinä Teatterimuseon YouTube-kanavalla ennen kuin näyttelyt purettiin, tilat tyhjennettiin ja remontti käynnistyi. Marraskuun alusta alkaen palattiin hetkeksi normaaliin, näyttelyt avattiin, kaksi taiteilijatapaamista ehdittiin järjestää ja yleisö alkoi palata museoon ennen koronarajoitusten uutta kiristymistä. Loppuvuoden rajoitukset estivät vain yleisötapahtumat, enää museota ei tarvinnut sulkea.

Teatterimuseon käytössä olevat verkkoviestintäkanavat ovat omat verkkosivut osoitteessa www.teatterimuseo.fi, uutiskirjeet ja some-kanavat Facebook, Instagram ja Twitter. Youtube-kanavan rinnalla käytetään Vimeo-kanavaa. 3D-mallinnosten esittelyä varten museolla on tili Sketchfab-palvelussa. Tapahtumatiedotusta varten on koottu erillisiä sähköpostitiedotuslistoja. Media-seurantaa ja -tiedotusta tehtiin Meltwaterin palvelussa. Googlen hakusanamarkkinointi

käynnistettiin jälleen loppuvuodesta, ja siinä yhteistyökumppanina oli Medialuotsi.

Teatterimuseo oli edelleen mukana Helsinki Marketingin #helsingintekijät-verkostossa. Ulko- ja kotimaisia matkailijoita tavoittelimme myös Helsinki Marketingin matkailukumppanuuden kautta, jossa olimme mukana yhdessä Hotelli- ja ravintolamuseon ja Suomen valokuvataiteen museon kanssa. Koronapandemia vaikutti edellisen vuoden tapaan kesän matkailusesonkiin.

Museon viestinnän ja markkinoinnin resurssit ovat suhteellisen niukat. Tiedotus nojaa ilmaiskanaviin ja sosiaaliseen mediaan, jonne tuotettavaa sisältöä kehitetään monipuolisemmaksi. Viestintäyhteistyön merkitys kasvaa edelleen ja uusia tapoja ja teemoja yhteistyön tekemiseen etsitään koko ajan. Vuonna 2021 museon yhteistyökumppaneita viestinnän alueella ovat olleet Kaapelitehtaan museot sekä muut Kaapelin toimijat, esittävien taiteiden kentän tiedotuskeskukset ja järjestöt.

Erityisesti yhteistyötä vahvistettiin Kaapelitehtaalla toimivien kahden muun museon, Hotelli- ja ravintolamuseon ja

Suomen valokuvataiteen museon kanssa. Kaapelimuseot-museokeskusajattelu tulee lisäämään myös viestintäyhteistyötä. Ensimmäiset askeleet Kaapelimuseoiden viestinnässä otettiin loppuvuodesta, kun varattiin domain Kaapelimuseot ja alettiin valmistella yhteistä visuaalista ilmettä graafikko Taru Staudingerin kanssa.

Museon omilla verkkosivuilla sekä niissä verkkopalveluissa, joista tilastotietoa saadaan, vierailtiin vuoden mittaan yhteensä 35 131 kertaa. Sivukatseluita oli yhteensä 87 578. Museon some-kanavilla on kaiken kaikkiaan 6 511 seuraajaa. Verkkovierailujen määrän lasku oli odotettavissa, olihan museo suljettuna 10 kuukautta. Ymmärrettävästi se vähentää myös verkkohakuja ja -vierailuita. Pitkään sulkujaksoon suhteutettuna verkkokävijämääriä voidaan kuitenkin pitää varsin onnistuneina.

Teatterimuseon näyttelytilat Kaapelitehtaalla olivat toimintavuonna perusparannuksen ja koronasulkujen vuoksi auki vain 47 päivää. Tuona aikana näyttelyissä vieraili 3 258 kävijää. Lisäksi museon ulkopuolella toteutettuihin tilaisuuksiin osallistui 1 610 kävijää.

Kaapeli- museot

3 MUSEOTA // KAIKILLE AISTEILLE

Kuva: Navid Fadaee Nazer

KANSAINVÄLISIÄ YHTEYKSIÄ

ERASMUS+ -HANKKEET

SO FAR... SO NEAR KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖPROJEKTI

Syksyllä 2018 alkanut yhteistyöhanke, jonka piti olla alun perin olla valmis keuhällä 2020, saatiin viimein päätökseen tammikuussa 2021. Loppunäytös tapahtui internetin välityksellä. Teatterimuseon rakennettiin virtuaalinen "kisakatsomo". Kameroiden, mikrofoniin ja suuren screenin oltiin yhteydessä Portugalin, Unkarin ja Turkin työryhmiin. Yhteisessä virtuaaliympäristössä muisteltiin projektia, jaettiin kokemuksia ja katsottiin materiaaleja matkan varrelta.

FEM-POWER

Keväällä 2021 aloitettiin Erasmus+-rahoitteinen hanke kolmen eurooppalaisen toimijan kanssa. Päähakija ja organisaattori on Saksalainen Sophia: Akademie eli Hispi (Hife bei der sprachlichen Integration) ja lisäksi projektiin osallistuu DISORA (Drustvo

za izobrazevanje in socialni razvoj) Sloveniasta ja Eurocultura Italiasta. Hispi keskittyy kielen ja kulttuurin opettamiseen maahanmuuttajataustaisille ihmisille. DISORAN fokuksessa ovat heikoimmassa asemassa olevien henkilöiden kouluttaminen ja sosiaalisen kehityksen edistäminen sekä työllistäminen. Eurocultura tekee tutkimusta, kouluttaa ja tukee ihmisiä, joilla on vaikeuksia päästä työelämään.

FEM-Power projektin idea ja tavoite on voimaannuttaa maahanmuuttajataustaisia naisia, auttaa heitä kielen oppimisessa, oman paikkansa löytämisessä vieraassa yhteiskunnassa. Tavoitteeseen pyritään käyttämällä taiteen keinoja. Jokaisessa osallistujamaassa kootaan ryhmä naisia, jotka osallistuvat työpajoihin, joissa kokeillaan, miten eri työskentelytavat toimivat. Projektin aikana kirjoitetaan mentelmäopas taiteen keinojen käyttämisestä kotouttamisessa. Oppaassa kuvataan prosessia, työskentelyssä käytettyjä menetelmiä ja annetaan vinkkejä tyyliin

”Fem-power-käsikirja”, ”Luovia työkaluja kielen oppimisessa” ja ”Luovat menetelmät työnhakuun”.

Myös tämän projektin toteutus on kärsinyt pandemiasta. Ensimmäiset yhteiset tapaamiset piti järjestää Teams-kohtaamisina ja esimerkiksi työpajat (25), jotka piti ohjata Suomessa syksyllä 2021, siirtyivät kevääseen 2022. Aikataulun mukaan projekti päättyi keväällä 2023.

(IN)DIFFERENT JOURNEY

Keväällä 2021 alkoi myös toinen Erasmus+-projekti. Tässä hankkeessa päähakija ja koordinaattori on So Far... So near -projektista tuttu Glocalmusic Portugalista. Myös kaksi muuta toimijaa ovat vanhoja tuttuja M.S.M.M.E. (Magyar Specialis Művészeti Műhely Egyesület) Unkarista ja SAREM (Genclikte Spor Sanat ve Egitim Dernegi) Turkista. Uusia osallistujia ovat Atipick Dream, Ranskasta ja Fondazione AIDA Italiasta.

(In)Different Journey on tavallaan jatkoa edelliselle yhteistyöprojektille, jossa tehtiin esitys, ja jonka pääroolissa olivat erityistä tukea tarvitsevat nuoret. Tässä hankkeessa fokus on ohjaajissa ja heidän oppimisprosessissaan. Ohjaajat kokeilevat ja pohtivat yhdessä, miten musiikin, teatterin ja tanssin keinoja kannattaa käyttää erityistä tukea tarvitsevien nuorten aikuisten kanssa toimiessa. Hyvien käytänteiden kehittämistä testataan tietenkin yhteistyössä nuorten kanssa.

Lähtökohtana on portugalilaisen kirjailijan José Saramagon romaani ”Kertomus tuntemattomasta saaresta” (The Tale of the Unknown Island). Jokaisessa osallistujamaassa harjoitellaan ja toteutetaan kohtauksia romaanista ja niitäs esitetään ja tutkitaan yhteisissä tapaamisissa. Tässä projektissa otetaan käyttöön ja tutkaillaan Makey Makey -musiikkityökalun mahdollisuuksia. Sen avulla esim. esineet voivat puhua. Metodis-

sa käytetään fyysistä liikettä ääninen, efektien ja musiikin tuottamiseen.

Projektin aikana toteutetaan aiheeseen liittyviä tapahtumia ja eri osallistujamaissa järjestetään yhteisharjoituksia. Hankkeen lopputulos kiteytyy menetelmäoppaaseen.

Myös tämän projektin aikataulut muutuivat pandemian vuoksi. Ensimmäiset tapaamiset järjestettiin Teams-yhteyksien kautta ja syksyn aikataulu tiivistyi niin, että Unkarin ja Italian tapaamisten välillä oli vain kolme viikkoa, mikä ei tietenkään ollut tarkoitus. Suunnitelmissa on, että hankke päättyy keväällä 2023.

EVERYBODY DANCE

Teatterimuseo on toteuttanut yhteistyössä ruotsalaisen Scenkonstmuseetin ja norjalaisen Norsk senter for folkemusikk og folkedansin kanssa Pohjoismaisen kulttuuripisteen ja Pohjoismaisen kulttuurirahaston tuella sosiaalista tanssia käsittelevän *Everybody Dance!* -näyttelyn.

Näyttely avaaminen Scenkonstmuseetissa Tukholmassa siirtyi Korona-pandemian vuoksi yli puolella vuodella keväältä 2020 saman vuoden syksyyn. Näyttelyn kiertueaikataulu muutettiin avajaisten myöhästymisen ja muiden museoiden näyttelyohjelmistojen siirtymisen vuoksi kokonaan. Yhteisnäyttely siirtyi Tukholmasta Norjaan Rockheim-museoon Trondheimiin syksyllä 2021 ja saapuu Helsinkiin Teatterimuseoon vasta vuoden alussa 2023.

Teatterimuseon edustajat olivat elokuussa 2021 tutustumassa näyttelyyn ja sen tekniseen ja rakenteelliseen toteutukseen Tukholmassa. Näyttelykiertueeseen liittyen on vuoden mittaan etäkokoustettu vuoden mittaan useasti eri tuottajatahojen kesken.

Yhteistuotantonäyttely *Everybody Dance!* avattiin Tukholmassa keskellä koronavuotta. Museolaiset kävivät elokuussa tutustumassa näyttelyyn, joka avataan Teatterimuseossa tammikuussa 2023. Kuva: Ilona Kemppainen.

VERKOSTOJA

Teatterimuseo on mukana yhteispohjoismaisessa verkostossa Nordisk Center for Teaterdokumentation (NCTD). Yhteistyöverkosto on avoin pohjoismaisille esittävien taiteiden museoille, arkistoille ja kirjastoille sekä muille alaan liittyville organisaatioille ja yksityishenkilöille. NCTD:n julkaisu *Teatersamlingar i Norden* sisältää tietoa esittävien taiteiden kokoelmista kussakin jäsenmaassa. Katalogi yhteystietoineen päivitettiin ja julkaistiin verkossa (<https://storage.ning.com/topology/rest/1.0/file/get/8808969683?profile=original>). Julkistaminen toteutettiin kesäkuussa etätilaisuutena, jossa kunkin maan edustaja piti lyhyen tilannekatsauksen. Julkaisu käännettiin myös englanniksi.

NCTD:n kokous oli suunniteltu pidettäväksi Suomessa keväällä 2021, mutta pandemian vuoksi tapahtuman toteuttaminen siirrettiin vuoteen 2022. Teatterimuseo on yksi tapahtuman järjestäjistä.

Kokoelmatiimi seuraa ruotsalaista SIC – Samlingar i centrum -sähköpostilistaa, jossa käsitellään kokoelmien hallintaan liittyviä käytännön asioita.

Teatterimuseo on SIBMAS-järjestön (International Association of Libraries, Museums, Archives and Documentation Centres of the Performing Arts) jäsen. Esittävien taiteiden tiedotuskeskusten kautta museo seuraa eurooppalaisen tiedotuskeskusverkoston Enicpan (The European Network of information Centres for the Performing Arts) toimintaa. Osa Enicpan jäsenorganisaatioista myös kartuttaa ja säilyttää esittävien taiteiden kokoelmia.

Museonjohtaja osallistui Museonjohtajapäiville Berliinissä 15.–18.9.2021. Päivillä tutustuttiin sekä useisiin paikallisiin museoihin että vierailtiin Suomen Saksan kulttuuri-instituutissa, Suomen suurlähettilään residenssissä sekä lähetystöneuvoksen residenssissä. Keskeisenä koordinaattorina paikan päällä toimi berliiniläistynyt entinen Turun museotoimenjohtaja Olli Immonen.

Uuteen toimintavuoteen lähdettiin toiveikkaina, mikä osoittautui ennenaikaiseksi. Uudet pandemian aiheuttamat rajoitukset pakottivat sulkemaan museon jälleen, ja nopeasti muuttuvat tilanteet tekivät pitkän tähtäimen suunnittelusta lähes mahdotonta. Keväällä museo ei ollut auki, mutta nuorten teatterikerho saattoi toimia. Museolle tärkeitä erilaiset ryhmätilaisuudet ja tapahtumat oli rajoitusten vuoksi kokonaan kielletty.

Peruskorjaus ja sitä ennen tapahtunut näyttelyiden purku ja tilojen tyhjennys sulkivat loppukeväästä tilat kokonaan, mikä toki oli ennakoitu. Kun museo siten marraskuun alussa remontin ja uusien näyttelypystytysten jälkeen avattiin, olimme iloisia voidessamme kutsua yleisön uusiin toimiviin ja visuaaliselta ilmeeltään vaikuttaviin tiloihin. Niin oli myös yleisö – ensimmäisiin avajaisiin saapui ennätysmäärä vieraita. Myös kysyntä tuntui hiljalleen palautuvan. Tilanne muuttui uuden

omikron-virusvariaation myötä jälleen joulukuussa.

Vuoden 2021 oman toiminnan tuotosta suurin osa koostuu hankkeisiin kohdennetuista projektirahoituksista, näistä suurimpana peruskorjaukseen kohdennettu Opetus- ja kulttuuriministeriön perusparannusavustus 175 000 €. Perusparannukseen ja uusittuun kalustoon kohdennetut investoinnit olivatkin kaikkiaan (kyseinen avustus huomioiden) puolen miljoonan luokkaa lisäksi kuljetuksiin, väliaikaisiin tilavuokriin ja kalustovuokriin kohdentui kaikkiaan noin 35 000 €. Kiinteistö Oy Kaapelitalo osallistui tilojen perusparannukseen lähes 100 000 euron panostuksella lattian ja ilmastoinnin uudistamiseen. Hanke oli kaikkineen Teatterimuseon normaaliin toimintavuoteen verrattuna tosi mittava. Tyhjiin tilaan remontin kanssa samanaikaisesti pystytetyt näyttelyt nostivat myös näyttelykulut normaalia korkeammiksi olleen n. 72 300 €. Pääsylippu- ja palvelutuotot

jäivät pitkien sulkuaikojen vuoksi alhaisiksi, ollen kaikkiaan noin 44 000 €.

Perusparannusavustus kohdentui täysimääräisenä perusparannuskuluihin. Pitkäaikaisiin menoihin kirjattiin lisäksi remontista ja uusista kalustohankinnoista valtaosa. Vuoden 2021 tilinpäätökseen kohdentui aiheutuneita korjaus- ja huoltokuluja noin 84 500 € euroa ja kalustokuluja noin 15 500 €. Remonttia varten kootun rahaston (83 000 €) purusta tehdään päätös myöhemmin.

Keskustelua poikkeustilanteen vaikutuksista toimintaan käytiin sekä ministeriön että kaupungin kanssa. Ministeriön toinen (120 000 €) ja kolmas (77 000 €) koronatuki kattoivat sekä edellisenä että kuluvana vuonna saamatta jääneiden lippu- ja palvelutuottojen osuutta toimintabudjetissa. Niiden turvin toimintaa saatettiin jatkaa lomautuksista. Helsingin kaupungin edustajien kanssa monivuotista avustusta koskevat neuvottelut käytiin verkossa.

Keskustelua käytiin kaupunginkin kanssa erityisesti koronapandemian vaikutuksista tuen saajien toimintaan. Kaupunki oli kiinnostunut kartoittamaan ”täsmäkohteita”, joihin koronatukea kentällä kipeimmin kaivataan. Erillistä koronatukea museo ei tilivuonna kaupungilta saanut.

Panostukset uusiin korkealuokkaisesti varustettuihin tiloihin olivat mittavat ja uusien näyttelyiden toteutus edellytti mittavaa omarahoitusta, jota omalla toiminnalla on kerätty viimeiset viisi vuotta. Näiden lisäksi on myös huomattava oman henkilökunnan massiivinen ponnistus ja sitoutuminen yhtäaikaisten hankkeiden toteutuksessa.

Vuoden 2021 tilinpäätös osoittaa 12 863,45 € alijäämää.

Hallituksen jäsenille ei maksettu palkkioita, eikä muita lähipiiriin liittyviä taloudellisia toimia ollut.

Kuva: Ilona Kempainen

TILAT JA TEKNIikka

Teatterimuseon toiminta jakaantuu kahden toimipisteeseen: kokoelmat, arkisto, tutkijasali, tiedotus ja osin yleisötyö ja hallinto sijaitsevat Vallilassa, näyttelytilat, yleisötyö sekä juhlapalvelut ja muut yleisötapahotumat eli museon yleisölle avoin toiminta Kaapelitehtaalla.

Kokoelma- ja arkistotilojen olosuhteet ovat museotoiminnan edellyttämällä tasolla. Toimistotilojen siivous ulkoistettiin myös Kaapelitehtaan tiloja siivoavalle Sivex oy:lle elokuussa.

Kaapelitehtaalle rakennettavan Tanssin talon rakennustyöt käynnistyivät syksyllä 2019 ja suunnitelmien mukaisesti talo valmistui syksyllä 2021. Tähän rakennusaikatauluun suhteuttaen myös Teatterimuseo toteutti omien näyttelytilojensa peruskorjauksen vuonna 2021. Korjausten suunnittelu käynnistyi syksyllä 2019 Tanssin talon rakennusaikataulun varmistuttua. Vuoden

aikana valittiin arkkitehtitoimisto ILO Arkkitehdit ja teetettiin piirustukset oman tilankäyttösuunnitelman pohjalta. Tilan varustamisesta (sähkö- ja datakaapelointi, valojärjestelmä ja äänentoisto) hankittiin tarjoukset käyttösuunnitelman mukaan. Joulukuussa 2020 museo haki opetus- ja kulttuuriministeriöltä peruskorjausavustusta hankkeeseen, ja avustus myönnettiin keväällä 2021.

Koronapandemian vuoksi museon yleisötilat olivat suljettuina 1.12.2020 alkaen. Koronasulun aikana aloitettiin remonti Ullakko-tilassa ja Arkadia-teatterissa, ja rahoituksen varmistuttua sekä koronasulun pitkittyessä huhtikuussa 2021 aloitettiin tilojen tyhjennys ja remontin valmistelu. Remontti tehtiin kesän ja alkusyksyn aikana siten, että suunniteltuun avajaispäivään 2.11. mennessä remontti oli valmis. Projektin edetessä tehtiin päätökset Maneesi-tilan rakentamisesta ja varus-

tamisesta, sekä Arkadia-teatterin lattian maalaamisesta. Näyttely- ja toimistotilat Kaapelilla ovat nyt valmiit ja nykyaikaistettuja, varustaminenkin saatiin suurimmaksi osaksi tehtyä. Invahissi Arkadian pukuhuoneeseen jäi vielä odottamaan, samoin Maanesin heijastustekniikka toiselle ympyrän puolikkaalle. Kaapelitehtaan osalta kesken on vielä ilmanvaihdon aikatehostus.

Yhteisen uuden aulan muutostyöt alkoivat joulukuussa. Kaapelimuseot teetättivät aulaan uuden infoseinäkkeen, joka myös

varustettiin näytöillä. Uudet säilytyslokero ja lisänaulakot hankittiin. Vanhasta vastaanottotiskistä rakennettiin uusi kassapiste. Uuden sisäänkäynnin rakentaminen jatkui vuonna 2021.

Kaapelitehtaalla paloilmoitinlaitteisto on elinkaarensa lopussa ja sen uusiminen on edessä lähivuosina. Securitaksen kanssa valmisteltiin uusi, 5-vuotiskauden kattava, turvallisuuspalveluiden sopimus ajalle 2022–26.

Tanssin talo valmistui loppuvuodesta 2021. Museopäädyn eteen on tekeillä puistikkoalue, joka valmistuu vuonna 2022. Kuva: Ilona Kemppainen.

Suloisesta sokkelosta uhkeaan aukeuteen

28.9.20: ”Näyttelyn välivaraston lattialuukku petti! Rullakollinen tavaraa levisi, on vähän glitteriä ilmassa” ”Ethän jäänyt alle, ootko kunnossa???”
”En jääny, merkkasin luukun nyt maalarinteipillä.”

30.11.20: ”Näyttelyn kaikki valot meni! Mitäs nyt tehdään?”

Teatterimuseon Kaapelitehtaan näyttelytilat olivat syksyllä 2020 teknisesti aika lopuillaan. Korona oli kurittanut jo yli puoli vuotta, ja viimeisenä päivänä ennen seuraavaa koronasulkua pimenivät valot. Peruskorjausta oli suunniteltu jo vuosia. Museon korotettu puulattia oli kahdessakymmenessä vuodessa pehmennyt vaaralliseksi, valojen ohjausjärjestelmä ja sähköreleet olivat myös loppusuoralla. Toiminnallisia puutteita oli siinä, miten yleisö ja ryhmät mahtuvat tiloihin varsinkin yhtä aikaa. Museon kasvanut yleisömäärä asetti tiloille uudenlaisia vaatimuksia. Tiloissa on voitava järjestää yhtäaikaaisesti useiden ryhmien käyntejä, ja mahdollistettava samaan aikaan myös yksittäiskävijälle hyvä vierailu museossa. Tilojen toiminnallisten rajausten täytyy olla toimivampia ja monikäyttöisempiä. Ryhmätoiminnoissa käytettävän välineistön täytyy olla sujuvasti saatavilla. Lisääntynyt tapahtumatuotanto edellyttää toimivat valo- ja ääniratkaisut. Tilojen kunnostus oli selkeä edellytys museon sisällölliselle ja toiminnalliselle kehitystyölle.

Museon kokoelmat muuttivat 2018 Vallilaan, ja Kaapelitehtaalte jäi 1149 neliötä vuokralle. Uusi tilasuunnittelu käynnistyi 2019. Kaapelitehtaalte rakentuva Tanssin talo tulee merkittävästi muuttamaan Kaapelitehtaan toimintoja, se on museolle valtava mahdollisuus uuden konseptin esittelylle. Suunnitelmat näyttelytilojen konkreettisista muutoksista koettiin ajoittaa samaan tahtiin kuin Tanssin talon rakennusaikataulu, vuoteen 2021.

Peruskorjaus aloitettiin Tanssin taloon liittyviltä osiltaan vuokranantajan toimesta joulukuussa 2020 (ikkunaremontti, ikkunoiden muutos paloikkunoiksi, osan näyttelytilan väliseinien purku). Arkadia-näyttämön tekniikka uusittiin myös joulukuussa 2020 salin ikkunoiden vaihdon yhteydessä. Museon oli tarkoitus toimia vielä normaalisti kevään 2021. Korona piti kuitenkin museota suljettuna kuukausi toisensa jälkeen, ja lopulta päätettiin aloittaa remontti. Teatterimuseon tiloissa, yhteensä 1149 neliötä, kaikki seinä- ja lattiarakenteet sekä näyttely- että toimistotilassa purettiin, sähköistystä,

Näyttelytilan korotetulle lattialle johtanut luiska piikattiin pois, kun talon alkuperäiset betonilattiat otettiin esiin. Kuva: Meri Eerola.

Korotettu puulattia purettiin ja alta paljastunut alkuperäinen betonilattia hiottiin ja lakattiin. Osa vanhoista väliseinistä voitiin säästää ja hyödyntää osana uutta arkkitehtisuunnitelmaa. Myös muita vanhoja rakenteita, kuten ovia, sisäikkunoita ja valaisimia uusiokäytettiin mahdollisuuksien mukaan. Kuva: Meri Eerola.

datakaapelointia ja ilmastointia täydennettiin nykyvaatimuksia ja -kävijämääriä vastaavaksi. Näyttelyiden ohjausjärjestelmä uusittiin.

Hankkeessa korjattiin tilat Arkadia-salia lukuun ottamatta nk. Kaapeli-standardin mukaiseksi. Toimistotilat pienenevät 117,1 neliöstä 71,9 neliöön, ja näyttelytila kasvoi näin 45,2 neliöllä. Vanhoista näyttelytiloista tehtiin tehokkaammat muuntamalla myös sisäisiä varastotiloja näyttelytilaksi. Näyttelytilajärjestystä parannettiin huomioiden sekä yhtäaikaisten toimintojen päällekkäisyyden mahdollisuus eri tiloissa, että näyttelyvaihtojen vaatiman ajan lyhentämiseksi. Näin tilojen käyttö tehostuu sekä hetkessä että vuositasolla.

Hankkeessa rakennettiin arkkitehtisuunnitelmien mukaiset uudet väliseinät. Entisiin toimistotiloihin rakennettiin näyttelysähkö ja datasiirto ja tilat akustoitiin. Lattiamateriaali vaihdettiin jo vaarallisesta korotetusta puulattiasta betonilattiaksi. Tilat varustetaan vaiheittain, tässä hankkeessa tehtiin näyttelytilojen perustoiminnot kolmeen saliin ja täydennettiin näyttelyvalaistus tiloihin, jotka aiemmin olivat toimistoina. Ydinnäyttelyn tila tehtiin myös näyttelykelpoiseksi, mutta varsinainen varustus siihen rakennetaan vuonna 2023 ydinnäyttelyn avauksen yhteydessä. Toimistotiloissa käytetään entistä varustusta, ovia, sisäikkunoita ja valaisimia myöden. Toimistotilat olivat

vuoden 2018 muuton (Vallilan kokoelma- ja hallintotilat) jälkeen jääneet suurelta osin tarpeettomiksi. Niiden sijainti suoraan nykyisen näyttelytilan vieressä teki tilan uudelleenjärjestelyt ja näyttelytilan kasvattamisen suhteellisen helpoksi. Saavutettavuuden kannalta yhtenäinen lattia on ideaali. Tilojen ilmanvaihto oli suunniteltava uudelleen, kun tilojen käyttötarkoitus muuttui toimistokäytöstä näyttelykäyttöön.

Peruskorjaushanketta ei olisi voinut toteuttaa tässä laajuudessa ilman tukea: Kiinteistö Oy Kaapelitalo otti vuokranantajana vastuulleen lattian muutostyöt ja ilmanvaihdon, ja opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi hankkeelle peruskorjausrahoitusta.

Uudet tilat avattiin yleisölle 2.11.2021. Remontille aika oli lopulta, ironista kyllä, paras mahdollinen. Käyttökatkot jäivät mahdollisimman lyhyiksi, ja marraskuussa kun korona näytti irrottelevan otettaan, oli kaikki valmista toimintaan. Tähän tuli sitten vielä pientä takapakkia omikronmuunnoksen vuoksi, mutta nyt tilat ovat valmiina uusille ja vanhoille yleisöille, erilaisiin tapahtumiin ja juhliin, kaiken ikäisille museovieraille. Tositesti alkakoon!

Kuva: Ilona Kemppainen

ORGANISAATIO JA HENKILÖKUNTA

Teatterimuseo on valtakunnallinen vastuumuseo, jota ylläpitää Teatterimuseon säätiö. Teatterimuseon säätiön muodostavat Helsingin kaupunki, Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto ry. ja Suomen museoliitto.

EDUSTAJISTO

Teatterimuseon säätiön kolmivuotiskaudeksi 2020–22 valittu edustajisto kokoontui vuoden aikana kerran. Edustajiston puheenjohtajana toimi näyttelijä Helena Ryti.

Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto ry:n nimeäminä varsinaisina jäseninä ja varajäseninä (suluissa) ovat toimineet seuraavat: ohjaaja Aino Kivi (ohjaaja Janne Saarakkala), puvustonhoitaja Pirkko Paananen (valosuunnittelija Mia Kivinen), tiedottaja Ida Turpeinen (toiminnanjohtaja Karola Baran), teatterinjohtaja Anna Veijalainen (taiteellinen johtaja, tanssija Annika Tudeer), Sari Lakso (tanssija Veera Lamberg), lavastaja Päivi Kettunen (puku-suunnittelija Sanna Levo), näyttelijä Helena Ryti (lakimies Tiia-Lotta Lehterä), Päivi Hämäläinen (Tommi Saarikivi), toiminnan-

johtaja Kaisa Paavolainen (Jaska Teuri), ja Usva Kärnä (Katariina Lohiniva).

Helsingin kaupungin nimeäminä varsinaisina jäseninä ja varajäseninä (suluissa) ovat toimineet Lotta Backlund (Aku Lohmäki) ja Mikko Lahtiluoma (Marina Huttunen).

Suomen museoliiton nimeämänä varsinaisena jäsenenä on toiminut museonjohtaja Johanna Rassi (pääsihteeri Leena Tokila).

HALLITUS

Säätiön hallitus kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. Puheenjohtajana on toiminut lavastaja Antti Mattila ja varapuheenjohtajana valosuunnittelija Kalle Ropponen. Muut hallituksen jäsenet ovat näyttelijä Simon Häger, tutkija Outi Lahtinen, Johanna Lehto-Vahtera, lavastaja Sampo Pyhälä ja koreografi Liisa Korpiniitty.

TILINTARKASTAJAT

Säätiön tilintarkastajana toimi vuonna 2021 Nexia Oy, vastuunalaisena tarkastajana HT Emmi Cavenius.

HENKILÖKUNTA

Teatterimuseossa työskenteli vuoden 2021 aikana yhteensä 49 henkilöä vakinaisissa, määräaikaissä ja tuntiperusteisissa töissä. Lisäksi museolla oli tet-harjoittelijoina, korkeakoulu- ja ammattikouluharjoittelijoina ja vapaaehtoistyövoimana kaikkiaan 14 henkilöä. Henkilökunnalle järjestettiin kevät- ja pikkujoulutapahtuma. Liikunta- ja kulttuuriseteleitä annettiin kaikille yli 6 kuukauden työsuhteessa olleille 200 euron arvosta. Paikallisen sopimuksen mukaisesti henkilökunta sai käyttää tunnin viikossa työkykyä ylläpitävään liikuntaan.

Museon vakinainen henkilökunta:

museonjohtaja FM Raija-Liisa Seilo, projektipäällikkö HuK, teatterikuraattori Meri Eerola, tiedottaja FM, kulttuurituottaja YAMK Ilona Kempainen, vastaava mu-

seomestari Heikki Suomi, arkistinhoitaja FM Eeva Mustonen, tutkija FM Pälvi Laine, museolehtori FK Heini Räsänen, teatteripedagogi, teatteri-ilmaisun ohjaaja AMK Milla Kortemaa, amanuenssi FM Sanna Brander, museotyöntekijä Kimmo Hokkanen, kokoelma-assistentti Inka Keränen (11.8.–31.12.)

JÄSENYKDET

Teatterimuseon työnantajajärjestö on Palta ry., lisäksi museo on Suomen museoliitto ry:n, Sibmas ry:n, Suomen Oistat-keskus ry:n ja Tanssin talo ry:n jäsen. Museonjohtaja on Suomen museonjohtajat ry:n jäsen. Museolla on osakeomistus Kustannusosakeyhtiö Teatterissa ja Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiössä. Organisaatioissa museota on tarvittaessa edustanut museonjohtaja.

LIITE

Vuoden 2021 tunnusluvut

NÄYTTELYKÄVIJÄT	2021	2020
Maksaneet kävijät	3 029	12 153
Ilmaiskävijät	229	1 778
Yhteensä	3 258	13 931
TIETOPALVELU		
Tutkijakäynnit	89	75
Ryhmäkäynnit/käyneet henkilöt	1/5	2/31
Yksittäiset muut kävijät	33	9
Puhelintiedustelut	32	44
Sähköpostitiedustelut	524	450
Asiakkaat yhteensä	683	609
Kuvakopiot eri käyttötarkoituksiin	379	184
Arkistolainat (yksikköä/laatikkoa)	34	23
TEATTERIKASVATUS JA YLEISÖTOIMINTA		
Näyttelyopastukset	9	10
Työpajat	60	136
Juhla- ja tykypajat	2/0	6/5
Muut yleisötapaukumat	34	47
Virtuaaliset tapahtumat	8	4
Koulutus- ja asiantuntijatauhumat verkossa	2	8
Verkkosivuilla vierailut	30 315	35 716
Verkkopalveluissa vierailut yhteensä	35 253	40 895
SAAVUTETTAVUUS		
Ilmaispäivät	6 h	39 h
Avoinnaolotunnit/-päivät / Kaapeli	347 h / 47	1 493 h / 205
NÄYTTELYT		
Oma, uusi tuotanto	2	-
Yhteistuotanto	-	3
Muiden tuottamat	-	-
Verkkonäyttelyt, uusi	-	-
Kiertonäyttelyt, valmistuneet	1	1
Kiertonäyttelyt, kiertokerrat	3	2
JULKAISUT		
Verkojulkaisut	-	-

KOKOELMAT

Esinekokoelmien kartunta (kpl)

Näyttämöpuvut	111	44
Lavastus- ja pukuluonnokset	532	1 737
Pienoismallit	1	22
Teatterinuket	3	13
Muut	37	117
Yhteensä	684	1 933
Esineitä kokoelmissa yhteensä	31 735	31 051

Esinekokoelmien luettelointi ja digitointi

Esineiden luettelointi Ida-tietokantaan	-	-
Digitointi	98	193
Digitointi- ja luettelointiaste	n. 25 %	n. 25 %

Varsinaisen luetteloinnin piirissä esineitä on todellisuudessa enemmän, sillä kaikkia manuaalisesti luetteloidtuja esineitä ei ole vielä viety sähköiseen tietokantaan. Lisäksi tietokannan yksi tietue voi käsittää useampia esineitä, esimerkiksi sarjan tietyn tuotannon luonnoksia. Digitointiasteen suhteelliseen vähäisyyteen vaikuttaa laaja lavastus- ja pukuluonnoskokonaisuus, joka on noussut esinekokoelmien suurimmaksi aineistoksi.

Asiakirja-aineiston kartunta (Lahjoituksia / määrä hyllymetreinä)

Lahjoitukset	9/1,42	8/22,95
Lisälahjoitukset	1/0,36	5/82,49
Yhteensä	10/1,78	13/105,44

Asiakirjojen järjestäminen, luetteloiminen ja digitointi

Järjestäminen ja luettelointi Ida-tietokantaan	-	-
Digitointi	52	-

Valokuvien kartunta (Lahjoituksia / määrä kappaleina)

Lahjoitukset	2 / 1 192	8 / 151 176
Lisälahjoitukset	13 / 65 741	2 / 869
Yhteensä	15 / 66 933	10 / 152 045

Valokuvien luettelointi ja digitointi

Kuvakohtainen luettelointi Ida-tietokantaan	-	-
Yleisen tason listaus Ida-tietokantaan	-	-
Digitointi	201	58

AV-arkiston kartunta (Lahjoituksia/määrä kappaleina)

Äänitteet	3/3	-
Kuvatallenteet	3/19	5/39
Yhteensä	6/22	5/39

Arkiston yksittäiset lahjoituserät sisältävät usein eri aineistotyyppisiä. Tällaisissa tapauksissa aineistojen alkuperäinen yhteys säilytetään luetteloinnin avulla, mutta tilastoissa asiakirja-aineistot, valokuvat ja av-aineistot huomioidaan omina lahjoituserinä. Valokuvat ja av-aineistot tilastoidaan kappaleina, eikä niiden viemää tilaa huomioida hyllymetri- tai gigamäärässä. Teatterimuseo ottaa vastaan myös erillisiä käsiohjelma- ja julistelahjoituksia, mutta näitä ei toistaiseksi ole huomioitu kartuntatilastoissa.

HENKILÖSTÖ (henkilötyövuosina)

Vakinaiset, päätoimiset	10,5	11,9
joista museoammattillisia	10,5	11,9
Muu päätoiminen	alle 1	1,2
joista museoammattillisia	alle 1	1,2
Osa-aikaiset ja tuntityöntekijät	3,4	1,3
Palkattomat	-	-
Vapaaehtoiset (tehdyt tunnit)	150 h	1 344 h

TALOUS

Tulot		
Oma tuotto	53 347	128 359
Valtio	1 030 657	848 684
Kaupunki	271 200	271 122
Menot		
Palkat	-627 653	-573 941
Kiinteistömenot	-491 624	-405 490
Palvelut	-160 551	-180 664
Toiminta	-1 432 206	-1 275 393

Kokoelmien esilläolo 2021

Näyttelylainat:

- *Piktorialismi*-näyttely, Valokuvataiteen museo 15.12.2021–10.5.2022. Yksi suuri kehystetty valokuvatriptyykki, jossa kolme kuvaa Aino Acktésta Alcesten roolissa.
- *Kansa elää näyttämöllä* -näyttely, Työväen Näyttämöiden Liiton 100-vuotisjuhlanäyttely, Werstas 11.9.2020–6.1.2021, 1 puku, 20 digitaalista valokuvakopiota.
- *Teatterikaupunki*-näyttely, Vapriikki, 7.6.2019–31.1.2021. Näyttelylainaa jatkettiin pandemian vuoksi 7.3.2021 saakka. Lainattuja pukuja 4 kpl, muita esineitä 10 kpl, digitaalisia valokuvakopioita 16 kpl.
- *Suomen musiikin kunniagalleria*, Musiikkimuseo Fame, 28.6.2019–30.11.2020. Näyttelylainaa jatkettiin kahdesti, ja puku palautui lopulta 31.8.2021. Lainattuja pukuja 1 kpl, kuva taustafondista 1 kpl, digitaalisia valokuvakopioita 4 kpl.

Esimerkkejä museon ulkopuolisista julkaisuista:

- Kansallisbaletti 100 -tietokirjahankkeen vuonna 2021 ilmestynyt julkaisu Se alkoi joutsenesta – Sata vuotta arkea ja unelmia Kansallisbaletissa. Julkaistu Teatterimuseon aineistosta 14 esinekuva, 11 digitaalista valokuvakopiota.
- Kai Häggman: Päänäyttämöllä – Suomen Kansallisteatterin 150 vuotta. Julkaistu Teatterimuseon aineistosta 6 esinekuva, 11 digitaalista valokuvakopiota.

Omat näyttelyt ja verkkomateriaalit:

- Uudistetun pysyvän näyttelyn eri osiot: 164 esinettä, 9 kpl arkistoaineistoa, 84 digitaalista valokuvakopiota.
- *Syvää liikettä – suomalaisen nykytanssin kansainvälinen historia* -näyttely: 9 esinettä, 1 esinekuva, 7 kuvatallennekatkelmaa, 17 kpl muuta arkistoaineistoa, 10 kuvaa arkistoaineistosta, 76 digitaalista valokuvakopiota.
- 3D-hankkeessa julkaistut mallit tanssipuvuista: 9 pukua. Annotaatioissa julkaistu aineisto: 8 esinekuva, 4 digitaalista valokuvakopiota.
- Joulukalenteri: 28 esinekuva.

Muut omassa toiminnassa näkyvät aineistot:

- 37 puku-/esinekuva ja 24 kuvaa valokuvista tai muusta arkistoaineistosta.
- Yhteensä 189 pukua/esinettä ja 104 puku-/esinekuva sekä 36 kpl arkistoaineistoa ja 260 kuvaa valokuvista tai muusta arkistoaineistosta.

LIITE

Tapahtumat ja oheisohjelma 2021

ESITYKSET

Teatterikerhon esitykset

Yö Teatterimuseossa, video ja kerholaisten oma katselmusnäytös 4.5.

Hyvänen aika! -esitykset

17.11., 20.11., 21.11., 28.11., 4 esitystä

Yleisölle avoimet tanssiharjoitukset, Animal Mal

Favela Vera Ortiz, 9 krt 8.–19.11. (ei ma 15.11.) 9.30–13.30
yleisölle avoinna 11.00–13.30

TAITEILIJATAPAAMISET

7.4. klo 18.30-20, Maarit Pyökäri, livestriimi ja tallenne YouTubessa

5.5. klo 18.30-20, Heidi Herala, livestriimi ja tallenne YouTubessa

13.11. klo 13.00-14.30, Jorma Uotinen, 44 hlöä

11.12. Klo 13.00-14.30, Reijo Kela, 10 hlöä plus livestriimi ja tallenne YouTubessa.

SEMINAARIT

15.2. **Miten taiteesi tallentuu, vol 2**, Teams-tapahtuma

26.4. **Elämyksesi esittämissä taiteissa**, Teams-tapahtuma

SÄÄNNÖLLISESTI KOKOONTUVAT RYHMÄT

Teatterikerho 9.2.–4.5. Ohjaaja: Siiri Ervasti, vastuuhenkilö Milla Kortemaa

MUUT TAPAHTUMAT JA OHJELMAT

Teatterikissan lomaseikkailut

Talviloman videoseikkailu, Remonttirevyys. Tekijät: Milla Kortemaa ja Helsingin yliopiston Museot oppimisympäristönä -kurssin opiskelijat

Tarpeistonäyttelyn etätyöpaja: Tekijät: Tarpeistonvalmistaja Mirja Partti, Milla Kortemaa ja Liisa Kupari.

Viikonlopun improkurssi: 27.–28.11. Ohjaaja: Siiri Ervasti

Ilmaispäivät

Avoimna olleiden kuukausien viimeiset keskiviikot klo 17–20

Näyttelytyöryhmät

SYVÄÄ LIIKETTÄ – SUOMALAISEN NYKYTANSSIN KANSAINVÄLINEN HISTORIA

Käsikirjoitus ja videoiden toimitus: Aino Kukkonen

Näyttelyarkkitehti: Tarja Kunttunen

Graafikko: Tuija Kuusela / Stiili

Kuvankäsittelijä: Kari Lahtinen

Käännökset: Susanna Ringbom (ruotsi), Alli Wartiovaara (englanti)

Taiteilijahaastattelut: Raisa Rauhamaa

Haastatteluvideot ja esitysvideokoosteen leikkaus: Metropolia AMK (Arto Tuohimaa, Senni Rissanen, Saga Grahn, Lotte Laitinen, Jenni Mäkelä)

Marta Bröyer ja Maggie Gripenberg -kooste: Kati Lehtola

Osallistamishankkeen videoiden kooste, leikkaus: Saku Rekonen

Asiakirjavitriinin ja osallistamishankkeen valokuvien kuvankäsittely ja vedostus: Jarno Parkkima

Näyttelykoordinaattorit: Liisa Kupari, Kaisa Tiainen

Lisäksi: Sanna Brander, Inka Keränen, Pälvi Laine, Eeva Mustonen, Heikki Suomi, Jani Tihinen

SISÄÄNTULO

Näyttelyarkkitehti: Minna Santakari

Vitriinien esinevalinta: Taija Rautio, Minna Santakari, Sanna Brander, Inka Keränen

Ripustus: Sanna Brander, Inka Keränen, Janika Holm

Projisointikooste: Taija Rautio, Minna Santakari

Projisoinnin aineistot: Eeva Mustonen, Pälvi Laine

Projisoinnin editointi: Saku Rekonen

Lisäksi: Sonja Kalliomäki, Eemu Laurila

LEMPIESINEVITRIINI

Esinevalinta ja ripustus: Sanna Brander, Inka Keränen

Lisäksi: Sonja Kalliomäki, Eemu Laurila

ARKADIA-TEATTERIN UUDISTUS

Nukkeosio:

Käsikirjoitus ja kuvavalinnat: Heini Räsänen, Maiju Tawast

Graafikko: Tuija Kuusela / Stiili

Kuvankäsittelijä: Kari Lahtinen

Käännös: Susanna Ringbom

Esineiden valinta: Heini Räsänen, Maiju Tawast, Sanna Brander, Inka Keränen

Ripustus: Sanna Brander, Inka Keränen

Muu aineistotyö: Sanna Brander, Pälvi Laine, Eeva Mustonen

Lisäksi: Maria Peura

Dioraama:

Esineiden valinta: Sanna Brander, Heini Räsänen, Inka Keränen

Ripustus: Sanna Brander, Inka Keränen

Lisäksi: Sonja Kalliomäki, Eemu Laurila, Janika Holm

Väliaika:

Käsikirjoitus: Heini Räsänen, Pälvi Laine

Graafikko: Tuija Kuusela / Stiili

Kuvankäsittelijä: Kari Lahtinen

Käännös: Susanna Ringbom

Aineistot seinällä: Pälvi Laine

Digitointityö: Inka Keränen

Esinevitriinin aineistovalinnat ja ripustus: Sanna Brander, Inka Keränen

Lisäksi: Maria Peura

Pukuhuone:

Käsikirjoitus: Milla Kortemaa, Heini Räsänen

Näyttelyarkkitehti: Minna Santakari

Graafikko: Tuija Kuusela / Stiili

Kuvankäsittelijä: Kari Lahtinen

Kuva-aineistotyö: Inka Keränen, Pälvi Laine

Koulutukset, kokoukset, edustukset 2021

Teatterimuseon säätiö on Suomen Oistat-keskuksen, Suomen museoliiton sekä Tanssin talo ry:n jäsen. Lisäksi museo on Suomen Kansallistettari Oy:n ja Teatterilehti Oy:n osakkeenomistaja. Museota edustivat Museoliiton vuosikokouksessa hallituksen puheenjohtaja (virallinen edustaja) ja museonjohtaja. Muissa kokouksissa Teatterimuseota edusti museonjohtaja Raija-Liisa Seilo, joka edusti museota lisäksi museonjohtajapäivillä Porvoossa ja Tampereen Teatterikesässä. Seilo on Teatterilehti OY:n hallituksen varajäsen.

Sanna Brander

- 20.1. Blender-koulutus
- 16.9. Finna-peruskoulutus

Inka Keränen

- 12.2. Mitä mallintamisen jälkeen? 3D-aineistojen tallentamisen ja jakamisen polttavat kysymykset -etäseminaari, Turun yliopiston arkeologian oppiaine, Turun museokeskus ja Aboa Vetus & Ars Nova -museo
- 16.2 Yksä-etätapaaminen, Disec Oy
- 21.5. Kulttuuriperintölaitosten aineistojen hankinta, käyttö ja jatkokäyttö -webinaari, Kansalliskirjasto
- 21.5. Digitaalisen kulttuuriperinnön pyöreä pöytä esittäytyy, etätilaisuus, Kansalliskirjasto

Milla Korttemaa

- 27.1. VTS eli Visual Thinking Strategies -menetelmän koulutus verkossa, Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry
- 27.1. Valtailta x Ihmisyys -tapahtuma verkossa, Turun taidemuseo
- 12.2. Etätyöpaja, pilotoinnissa asiantuntija-apuna, Kulttuuritarjotin - Kulturbrickan 2020-2022
- 8.3. Kohtaamisia-ammattilaisseminaari; osio sateenkaarisensitiivisyys, Suomen Assitej ry
- 10.6. Helsingin lastenkulttuurin toimijoiden kumppanitapaaminen, Helsingin kaupunki,
- 20.8. Maahanmuuttajataustaiset naiset -kohderyhmänä, Helinä Rautavaaran museo
- 6.10. Helsingin lastenkulttuurin toimijoiden kumppanitapaaminen, Helsingin kaupunki
- 15.10. Kaikuu - suomea Ateneumissa –webinaari, Ateneum
- 13.12. Näkymätön asiantuntija – keskustelutilaisuus museo-oppaiden työoloista, Museoalan ammattiliitto

Päivi Laine

- 20.1. Blender-koulutus, Ninma Oy
- 12.2. ”Mikä luottamusmies? Kuka voi olla luottamusmies ja ketkä saavat hänet valita?” -etäinfo, Museoalan ammattiliitto
- 16.2 Yksä-etätapaaminen, Disec Oy
- 21.5. Kulttuuriperintölaitosten aineistojen hankinta, käyttö ja jatkokäyttö -webinaari, Kansalliskirjasto

- 21.5. Digitaalisen kulttuuriperinnön pyöreä pöytä esittäytyy, etätilaisuus, Kansalliskirjasto
- 21.6 Teatersamlingar i Norden -julkaisun julkistamistilaisuus, Nordisk Center for Teaterdokumentation
- 16.9. Finnan peruskoulutus, Kansalliskirjasto
- 17.9 1800-luvun kirjeenvaihdon laajat ja syvät verkostot -tutkimushankkeen aloitusseminaari, Aalto-yliopisto
- 18.11. Luottamusmiessseminaari, Museoalan ammattiliitto ja Akavan Erityisalat
- 29.–30.11 Kuva-arkistopäivät, Museoviraston Kuvakokoelmat ja Suomen valokuvataiteen museo

Eeva Mustonen

- 20.1. Blender-etäkoulutus, Ninma Oy
- 16.2 Yksä-tapaaminen, webinaari, Disec Oy
- 21.5. Kulttuuriperintölaitosten aineistojen hankinta, käyttö ja jatkokäyttö, webinaari, Kansalliskirjasto
- 21.5. Digitaalisen kulttuuriperinnön pyöreän pöydän webinaari
- 11.6. Suomen raportti Unescolle elävästä perinnöstä, etätyöpaja, Museovirasto
- 3.9. Yksityisarkistojen kansallinen hankintapolitiikka, vuosittainen tapaaminen etänä, Kansallisarkisto
- 16.9. Finnan peruskoulutus, webinaari, Kansalliskirjasto
- 17.9 1800-luvun kirjeenvaihdon laajat ja syvät verkostot -tutkimushankkeen aloitusseminaari, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
- 17.–18.9. Kotiseutuarkistojen tietosuojakoulutus, webinaari, Suomen Kotiseutuliitto
- 16.11. Aineeton kulttuuriperintö, webinaari, Museovirasto
- 29.–30.11. Kuva-arkistopäivät, etäosallistuminen, Museoviraston Kuvakokoelmat ja Suomen valokuvataiteen museo

Raija-Liisa Seilo

Museoliitto
Museonjohtajaliitto

LIITE

Määräaikaiset, freelancerit ja harjoittelijat 2021

MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖKUNTA

Mari Ala-Nikkola (projektikoordinaattori Työpajatarjotin)
Kerttu Nikkilä (kesätyö)
Sonja Kalliomäki (yliopistoharjoittelu)
Inka Keränen (myös vakituinen)
Liisa Kupari
Eemu Laurila (yliopistoharjoittelu)
Kaisa Tiainen
Jani Tihinen

TYÖHARJOITTELIJAT

Liudmila Filonova
Janika Holm 21.10.–17.12.
Kati Lehtola 10.5.–4.6.
Saku Rekonen 11.10.2021–18.3.2022

TET-HARJOITTELIJAT

Milla Alén, 1.–12.11.
Milla Haverinen 1.–12.11.

NÄYTTELYISSÄ JA PROJEKTEISSA TYÖSKENNELLEET

Mari Ala-Nikkola, Loviisa Grubert, Laura Helander, Tuija Kokkonen, Jonne Kovanen, Aino Kukkonen, Tarja Kunttunen, Liisa Kupari, Anna Moriwaki, Jarno Parkkima, Maria Peura, Raisa Rauhamaa, Taija Rautio, Veera Repo, Susanna Ringbom, Anu Sallinen, Minna Santakari, Juha Storm, Marjut Tawast, Alli Wartiovaara, Joanna Weckman

JUHLAPALVELUSSA TYÖSKENNELLEET

Mari Ala-Nikkola, Loviisa Grubert, Laura Helander, Veera Repo, Maiju Moilanen

TYÖPAJOISSA TYÖSKENNELLEET

Mari Ala-Nikkola, Iiris Autio, Siiri Ervasti, Verna Laine

VAPAAEHTOISET

Helsingin yliopiston Museot oppimisympäristönä -kurssin opiskelijat: Mari Kiistala, Jasmiina Kuronen, Riina Levänen, Teemu Parviainen, Eeva-Miina Savolainen, Pinja Rosenberg

**Teatterimuseo
Teatermuseet
Theatre Museum**

2022